



VISUOTINIO KOMPIUTERINIO RAŠTINGUMO TYRIMAS

Pakeliui į skaitmeninį raštingumą

*dr. Albinas Kalvaitis
bendradarbiaujant su RAIT*

Vilnius 2009

TURINYS

<i>I. Tyrimo pagrindimas ir problema</i>	2
<i>II. Tyrimo tikslas</i>	6
<i>III. Tyrimo uždaviniai</i>	6
<i>IV. Tyrimo objektas</i>	6
<i>V. Bendroji tyrimo metodologija</i>	6
<i>V.1. Tyrimo metodas</i>	6
<i>V.2. Atranka</i>	6
<i>V.3. Lauko tyrimo atlikimo data</i>	9
<i>V.4. Atlikto lauko tyrimo suvestinė</i>	9
<i>V.5. Paaiškinimai</i>	9
<i>VI. Tyrimo klausimyno sudarymo tvarka</i>	10
<i>VII. Tyrimo autoriai</i>	11
<i>VIII. Gautų rezultatų santrauka, bendrosios išvados</i>	12
<i>IX. Rekomendacijos</i>	15
<i>X. Apklaustos duomenų analizė</i>	17
<i>X.1. Naudojimosi kompiuteriu dažnis</i>	17
<i>X.2. Prietaisų, kuriuose įdiegtos skaitmeninės technologijos, naudojimas</i>	25
<i>X.3. Gebėjimas be instrukcijos naudotis prietaisais, kuriuose įdiegtos skaitmeninės technologijos</i>	34
<i>X.4. Darbinės veiklos susietumas su informacinių technologijų naudojimu</i>	43
<i>XI. Lauko tyrimui naudotas klausimynas</i>	48

I. Tyrimo pagrindimas ir problema.

2004 metų rugsėjo 15 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutarimu Nr. 1176 patvirtino visuotinio kompiuterinio raštingumo programą. Jos teisinis pagrindas – Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001–2004 metų programa, kurios 67 punkte deklaruojamas siekis, kad visi visuomenės nariai įgytų kompetenciją, atitinkančią informacinės visuomenės reikalavimus. 2004 metų rugsėjo 15 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės priimtoje visuotinio kompiuterinio raštingumo programoje deklaruojamas visuotinis kompiuterinis raštingumas suprantamas kaip *reikiamas informacinių ir komunikacinių technologijų išmanymas, mokėjimas ir gebėjimas taikyti kompiuterio techninę ir programinę įrangą vartotojo lygiu.*

Visuotinio kompiuterinio raštingumo programoje taip pat pažymima, kad Europos Sąjungos informacinės plėtros plane, Europos Tarybos Lisabonos išvadose, Europos mokymosi visą gyvenimą memorandumė pabrėžiama, jog būtina visuomenės narių veiklos elektroninėje erdvėje kompetencija. Kompiuterinis raštingumas nurodomas kaip vienas iš naujų svarbiausių įgūdžių, kurių prirėikia norintiems aktyviai dalyvauti informacinės visuomenės ir žinių ekonomikos gyvenime. Europos mokymosi visą gyvenimą memorandumė taip pat teigiama, kad kaip tik informacinių technologijų valdymo įgūdžių spragos lemia aukštą nedarbo lygį tam tikruose regionuose, tam tikrose pramonės šakose ir tarp socialiai pažeidžiamų gyventojų grupių. Taigi, gebėjimas naudotis informacinėmis technologijomis didina žmonių galimybes plačiau dalyvauti darbo rinkoje, lengviau leidžia naudotis skaitmeninės rinkos paslaugomis (informaciniai tinklai, elektroninis atsiskaitymas, elektroninė prekyba, galimybė elektroniniu būdu užsisakyti paslaugas, galimybė naudoti daugiafunkcines korteles ir pan.).

Visuotinio kompiuterinio raštingumo programos tikslas – spartinti informacinės visuomenės kūrimąsi sudarant sąlygas Lietuvos Respublikos gyventojams siekti visuotinio kompiuterinio raštingumo, atitinkančio jų išsimokslinimą ir profesinę veiklą. Visuotinio kompiuterinio raštingumo programos trukmė – 9 metai (2004–2012). Šioje programoje suformuluoti šie uždaviniai:

- Skatinti gyventojus mokytis informacinių ir komunikacinių technologijų ir jas naudoti įvairiose veiklos srityse, tapti visaverčiais informacinės visuomenės nariais, gebančiais gyventi ir dirbti informacinėje visuomenėje (t. y., visuomenė turi būti skatinama naudoti informacines ir komunikacines technologijas);
- Sudaryti sąlygas visiems šalies gyventojams įgyti kompiuterinį raštingumą, atitinkantį jų išsimokslinimą ir profesinę veiklą nepriklausomai nuo amžiaus, lyties, specialiųjų poreikių, socialinės padėties ir gyvenamosios vietos (t. y., turi būti sudarytos sąlygos siekti kompiuterinio raštingumo);
- Užtikrinti gerą kompiuterinio raštingumo mokymo kokybę ir vykdyti kompiuterinio raštingumo programos stebėseną (t. y., turi būti periodiškai įvertinama kompiuterinio raštingumo mokymo kokybė).

2005 metų birželio 1 d. Europos Bendrijų Komisija, priimdama programą „i2010 – Europos informacinė visuomenė augimui ir užimtumui skatinti“ nustatė naujus strateginius politinius tikslus tolesniam informacinės visuomenės vystymui¹. Šioje programoje nustatytos informacinės visuomenės ir audiovizualinės politikos vystymo(si) kryptys, atkreipiamas dėmesys ES valstybių informacinės visuomenės kūrimo priemonių koordinavimui, skatinant skaitmeninę konvergenciją. Europos Komisija programoje i2010 nustatė tris veiklos prioritetus:

¹ Plg. <http://europa.eu/scadplus/leg/de/cha/c11328.htm>

- Vieningos europinės informacinės erdvės sukūrimą;
- Inovacijų ir investicijų skatinimą informacinių ir komunikacinių technologijų tyrimų srityse;
- Bendros informacinės ir žiniasklaidos visuomenės kūrimą integracijos pagrindu.

Bendros informacinės ir žiniasklaidos visuomenės kūrimo tikslas – geresnė viešųjų paslaugų veiklos kokybė ir aukštesnės gyvenimo kokybės užtikrinimas. Programoje rašoma, kad vis labiau senėjanti Europos visuomenė, vis didėjantys ekologiniai reikalavimai, skaitmeninių bibliotekų atsiradimas iššaukia būtinybę vystyti kultūrinį daugiapusiškumą. Tai turi būti įgyvendinta:

- Toliau vystant elektroninį prieinamumą („e-accessibility“), siekiant sudaryti sąlygas kuo platesniam žmonių ratui naudotis informacinėmis ir komunikacinėmis sistemomis;
- Įgyvendinant skaitmeninę integraciją, kai galimybė naudotis informacinėmis technologijomis bei įgyjamos būtinos informacinės kompetencijos nepriklauso arba kuo mažiau priklauso nuo lyties, amžiaus, pajamų ar gyvenamosios vietos;
- Kuriant elektroninę valdžią ir plačią viešųjų paslaugų skaitmeninėje erdvėje pasiūlą. Būtina valstybės lygiu išspręsti technologines, teises, struktūrines problemas, trukdančias plačiai naudotis elektroninės erdvės galimybėmis.

2008 m. liepos 3 d. Europos Bendrijų Komisija parengė komunikatą Europos parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Gebėjimų ugdymas XXI amžiuje: Europos bendradarbiavimo mokyklų klausimais darbotvarkė“. Jame konstatuojama, jog tam, kad sulauktų sėkmės globalizuotoje ekonomikoje ir visuomenėje, kuriai vis labiau būdinga įvairovė, žmonėms prireiks įvairesnių gebėjimų, nei bet kada iki šiol. Visai netrukus žmonės dirbs darbus, kurie kol kas dar neegzistuoja. Technologijos bendrai paėmus ir informacinės technologijos pakeis pasaulį taip, kaip niekas net neįsivaizduoja.

Europos Bendrijų Komisija 2008 m. liepos 3 d. nutarime išskiria skaitmeninį raštingumą kaip labai svarbų visapusiškam dalyvavimui žinių visuomenėje ir modernios ekonomikos konkurencingumui.

Taigi, per kelerius metus kompiuterinio raštingumo sąvoka iš esmės evoliucionavo į skaitmeninio raštingumo sąvoką. Informacinės technologijos plačiai paplito žmonių buityje ir jų jau nebegalima sieti vien tik su kompiuteriais. Nebeužtenka reikiamai išmanyti kompiuterio suteikiamas informacines ir komunikacines technologijas, mokėti ir gebėti taikyti kompiuterio techninę ir programinę įrangą vartotojo lygiu. Skaitmeninis raštingumas – *reikiamas darbo rinkoje ir buityje paplitusių informacinių ir komunikacinių technologijų išmanymas, mokėjimas ir gebėjimas taikyti darbo rinkoje ir buityje naudojamą techninę ir programinę įrangą vartotojo lygiu.*

Skaitmeninį raštingumą būtina atskirti nuo informacinio raštingumo – kritinio mąstymo, gebėjimo dirbti su informacija, pagal tam tikrus kriterijus pasirinkti ją taip, kad ji būtų naudinga pažintinė ar naudojimo prasme.²

Vis platesnis skaitmeninių technologijų naudojimas verčia keistis ir Lietuvos švietimo sistema. Lietuvos Respublikos Seimas 2003 metų liepos 4 d. nutarimu Nr. IX-1700 patvirtino valstybinės švietimo strategijos 2003–2012 metų nuostatas.

² Plg. <http://www.bernardinai.lt/index.php?url=articles/51146>

Vienu svarbiausių strategijos siekiu deklaruojamas išplėtotos, tęstinės, mokymąsi visą gyvenimą laiduojančios ir prieinamos, socialiai teisingos švietimo sistemos siekis. Tam pasiekti, be kitų priemonių visuose švietimo lygiuose turi būti sustiprinamas dėmesys informacinės kultūros ugdymui.³ Taigi, švietimas suprantamas kaip visuotinis, visą gyvenimą Lietuvos gyventojus lydintis socialinis institutas, padedantis jam būti savarankišku, veikliu, atsakingu šalies piliečiu. Tam pasiekti būtinas ir Lietuvos gyventojų informacinių komunikacinių gebėjimų ugdymas.

Yra parengtos trys IKT diegimo į Lietuvos švietimą strategijos⁴. Pirmoji strategija buvo parengta 2001–2004 metams. Joje išskirtos septynios svarbiausių darbų ir esminių pokyčių sritys:

- Švietimo ir visuomenės santykis,
- Gyvenimas mokykloje,
- Ugdymo turinys ir metodai,
- Aprūpinimas kompiuterių įranga ir mokymo priemonėmis,
- Mokytojo vaidmuo ir kvalifikacija,
- Mokslo ir švietimo sanglauda,
- IKT diegimo valdymas ir finansavimas.

Antroji IKT diegimo į Lietuvos švietimą strategija parengta 2005–2007 metams. Ji išskėlė tris tikslus:

- Pasiiekti proveržį mokinių mokyme ir mokymėsi naudojant modernias informacines technologijas,
- Sukurti švietimo kompiuterių tinklą – mokymui ir mokymuisi skirta informacija užpildyti elektroninę erdvę, kartu sudarant sąlygas modernizuoti švietimo valdymą, mokyklų bendruomenių komunikavimą,
- Gerinti gyventojų kompiuterinę kompetenciją siekiant mažinti socialinę atskirtį IKT srityje.

Trečioji strategija parengta 2008–2012 metams. Šioje strategijoje keliami tokie tikslai:

- Kurti skaitmeninį mokymosi turinį ir plėsti modernias mokymo ir mokymosi paslaugas,
- Formuoti skaitmeninę mokymo ir mokymosi infrastruktūrą, gerinti programinį ir technologinį mokyklų aprūpinimą, didinti IKT prieinamumą,
- Ugdyti mokyklų bendruomenių kompetenciją veiksmingai taikyti IKT ugdymui, mokymo ir mokymosi kokybei gerinti, plėtoti elektroninę mokymo ir mokymosi kultūrą,
- Taikyti IKT organizuojant ugdymo procesą (mokymą, mokymąsi, vertinimą) ir mokyklos valdymą.

Mokymosi visą gyvenimą idėjos kontekste IKT diegimo į Lietuvos švietimą strategijų tikslai labai svarbūs ne tik jauniems žmonėms, strategijų siekių įgyvendinimas paliečia visus Lietuvos gyventojus. Norint būti savarankišku, veikliu, atsakingu Lietuvos piliečiu, norint turėti lengvai ir patogiai prieinamą galimybę nuolat tobulėti ir taip, be kita ko, turėti geresnes profesinės karjeros galimybes, būtina akivaizdžiai aukšta informacinė komunikacinė kompetencija, skaitmeninis raštingumas. Skaitmeninis raštingumas taip pat leidžia Lietuvos gyventojui nepasiklysti šiuolaikinių technologijų pasaulyje ir labai dažnai pasilengvinti savo kasdienį gyvenimą.

³ Plg. <http://www.smm.lt/ti/docs/strategija2003-12.doc>

⁴ IKT diegimo į Lietuvos švietimą strategijos apibūdinamos pagal knygą Dagienė V., Kirilovas E. Informacinės technologijos švietime: patirtis ir analizė. – Vilnius: Matematikos ir informatikos institutas, 2008, p.13–15.

Taigi, analizuojant visuomenės narių įgytas kompetencijas, atitinkančias informacinės visuomenės reikalavimus, nebeužtenka tirti Lietuvos gyventojų kompiuterinį raštingumą. Būtina tęsti Lietuvos gyventojų skaitmeninio raštingumo tyrimus.

Vykdam Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos visuotinio kompiuterinio raštingumo programos trečiąjį uždavinį, 2004, 2005, 2006 ir 2007 m. buvo tirti 15 metų ir vyresni Lietuvos gyventojai ir analizuojama, kaip sekasi įgyvendinti visuotinio kompiuterinio raštingumo programos nuostatas. Tiesa dėl klaidų šių atliktų tyrimų duomenis yra pakakamai sunku panaudoti⁵. Pastabos dėl atliktų 2004–2007 metų Lietuvos gyventojų kompiuterinio raštingumo tyrimų buvo išsakytos šių tyrimų vadovui, kai Švietimo ir mokslo ministerijoje buvo pristatomi 2008 metų visuotinio kompiuterinio raštingumo tyrimo rezultatai. Tada buvo išsakyta ir rekomendacija, kaip būtų galima 2004–2007 metų tyrimo rezultatus perskaičiuoti. Per praėjusius metus nuo 2008 metų visuotinio kompiuterinio raštingumo tyrimo rezultatų pristatymo neteko rasti informacijos, kad 2004–2007 metais atliktų tyrimų autoriai perskaičiavo savo tyrimų rezultatus ir apie tai informavo kompiuteriniu (skaitmeniniu) Lietuvos gyventojų raštingumu besidominčius specialistus. Todėl, nors kasmet vykdomuose tyrimuose ypač svarbus palyginamasis aspektas (taip lengviausiai galima fiksuoti pokyčių dinamiką), šioje tyrimo ataskaitoje dėl objektyvių priežasčių bus galima lyginti tik 2008 ir 2009 metų visuotinio kompiuterinio raštingumo tyrimų rezultatus.

Dar vienas 2009 metais vykdyto Lietuvos gyventojų kompiuterinio raštingumo tyrimo ypatumas – šalyje prasidėjusi ekonominė krizė neleido skirti pakankamai lėšų visaverčiam tyrimui atlikti. Dėl šios priežasties 2009 metais apsiribota palyginti nedideliu tyrimu.

⁵ Plačiau apie tai http://www.smm.lt/svietimo_bukle/docs/tyrimai/sb/Visuot_komp_rastingumo_ataskaita.pdf, 18 - 26.

II. Tyrimo tikslas.

Įvertinti, kaip 2009 metais sekėsi įgyvendinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos visuotinio kompiuterinio raštingumo programos nuostatas.

III. Tyrimo uždaviniai.

1. Išanalizuoti, kaip ir kiek Lietuvos gyventojai 2009 m. naudojami kompiuteriu.
2. Nustatyti Lietuvos gyventojų santykį su skaitmeninėmis technologijomis.

IV. Tyrimo objektas.

2004 metų rugsėjo 15 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutarimu Nr. 1176 patvirtintoje visuotinio kompiuterinio raštingumo programoje kalbama apie visus Lietuvos gyventojus. Jauni šalies gyventojai, dar lankantys pagrindinę ar pradinę mokyklą, o taip pat dar jaunesni vaikai tiesiog objektyviai nėra savarankiški, tobulindami savo gebėjimus. Paprastai analogiškuose tyrimuose jauniausi amžiui respondentai būna 15 metų amžiaus. Viršutinė respondentų amžiaus riba paprastai nenustatoma. **Tyrimo objektas** – 15 metų ir vyresni Lietuvos gyventojai.

V. Bendroji tyrimo metodika.

V.1 Tyrimo metodas

- Reprezentatyvi anketinė Lietuvos gyventojų apklausa tiesioginio interviu būdu, naudojant iš anksto parengtus klausimynus, kuriuose interviuotojai fiksuoja respondentų atsakymus. [Visi gyventojai turi lygias galimybes patekti į atranką.](#) Rezultatai atspindi visos Lietuvos gyventojų nuomones bei pasiskirstymą pagal amžių, lytį, gyvenamąją vietą, išsimokslinimą, perkamąją galią.
- Apklausa vykdoma Omnibuso būdu. Apklausos rezultatų paklaida neviršija 3 %.
- Atliekant viešosios nuomonės tyrimus, ypač svarbu, kad juos atliktų pakankamai kvalifikuoti specialistai. Kitaip menkiausia tyrimo imties paklaida ar kitos netikslumas rengiantis tyrimui gali reikšmingai iškreipti bendrus tyrimo rezultatus. Dėl šios priežasties lauko tyrimą (respondentų atranką ir apklausą) atliko rinkos tyrimų kompanija UAB RAIT.

V.2 Atranka

V.2.1 Imties dydis

1004 15 – 74 m. nuolatinių Lietuvos gyventojų.

V.2.2 Atrankos metodas

- Respondentams atrinkti buvo naudojama reprezentatyvi tikimybinė atranka, įvertinant 15-74 m. Lietuvos gyventojų pasiskirstymą pagal gyvenamąją vietą, amžių, lytį, išsimokslinimą. Detalesnis apklaustųjų pasiskirstymas pagal šiuos kriterijus pateikiamas *1 lentelėje 4 puslapyje.*

1 lentelė. Apklaustų gyventojų pasiskirstymas:

		N	Proc.
Gyvenamosios vietovės dydis	Iki 2000 gyventojų	296	29,5
	2001 - 30 000 gyventojų	180	17,9
	30 001 - 180 000 gyventojų	165	16,5
	Virš 180 001 gyventojų	362	36,0
Apskritis	Alytaus	48	4,8
	Kauno	198	19,8
	Klaipėdos	118	11,7
	Marijampolės	52	5,2
	Panevėžio	80	8,0
	Šiaulių	112	11,1
	Tauragės	30	2,9
	Telšių	48	4,7
	Utenos	54	5,4
Vilniaus	264	26,3	
Lytis	Vyrai	470	46,8
	Moterys	534	53,2
Tautybė	Lietuvis/lietuvė	885	88,1
	Rusas/rusė	59	5,9
	Lenkas/lenkė	44	4,4
	Kita	13	1,3
	Nenurodė	3	0,3
Amžius	15-24 m.	212	21,1
	25-34 m.	178	17,8
	35-44 m.	179	17,9
	45-54 m.	178	17,7
	55-64 m.	134	13,4
	65-74 m.	122	12,1
Išsimokslinimas	Pradinis	70	7,0
	Pagrindinis	160	15,9
	Bendras vidurinis	319	31,8
	Povidurinis	203	20,2
	Aukštesnysis	50	5,0
	Aukštasis	203	20,2
Užimtumas	Dirba	482	48,0
	Nedirba	522	52,0

Užsiėmimas	Vadovas, įmonės savininkas	16	1,6
	Tarnautojas	109	10,8
	Specialistas	122	12,2
	Darbininkas	197	19,6
	Ūkininkas	16	1,6
	Pensininkas	193	19,2
	Bedarbis	129	12,8
	Namų šeimininkė/vaiko priežiūros atostogos	44	4,4
	Moksleivis, studentas	158	15,7
	Kita	11	1,10
	Nenurodė	8	0,8
Pajamos vienam šeimos nariui	Iki 600 Lt	308	30,7
	601-800 Lt	198	19,7
	801-1100 Lt	193	19,2
	1101 Lt ir daugiau	153	15,2
	Atsisakė nurodyti	153	15,2

V.2.3 Kokybės kontrolė

Tikrinant interviuotojų darbo kokybę, su 20 proc. respondentų užmezgamas pakartotinis kontaktas telefonu. Tikrinami respondentų atrankos principai, klausimyno reikalavimų laikymasis.

Interviuotojų skyrius patikrina anketų užpildymo logiką ir teisingumą.

Duomenų suvedimo skyrius tikrina 10% anketų suvedimo kokybę.

UAB „RAIT“ tyrimai atliekami laikantis ESOMAR reikalavimų.

V.2.4 Statistinė duomenų paklaida

- Vertinant rezultatus, būtina kreipti dėmesį į statistinę paklaidą. Ji atsiranda dėl to, kad yra daroma respondentų atranka, o ne vykdoma ištisinė apklausa. Ši paklaida yra apskaičiuojama matematiškai.
- Tolesnėje lentelėje yra pateikiamos paklaidos, esant įvairiam respondentų skaičiui bei atsakymų pasiskirstymui.

Atsakymų pasiskirstymas ⇒	50	45/55	40/60	35/65	30/70	25/75	20/80	15/85	10/90	5/95
Atrankos dydis ↓										
10	31	30.8	30.4	29.6	28.4	26.8	24.8	22.1	18.6	13.5
30	17.9	17.8	17.5	17.1	16.4	15.5	14.3	12.8	10.7	7.8
50	13.9	13.8	13.6	13.2	12.7	12	11.1	9.9	8.3	6
75	11.3	11.3	11.1	10.8	10.4	9.8	9.1	8.1	6.8	4.9
100	9.8	9.8	9.6	9.3	9	8.5	7.8	7	5.9	4.3
150	8	8	7.8	7.6	7.3	6.9	6.4	5.7	4.8	3.5
200	6.9	6.9	6.8	6.6	6.4	6	5.5	4.9	4.2	3
300	5.7	5.6	5.5	5.4	5.2	4.9	4.5	4	3.4	2.5
400	4.9	4.9	4.8	4.7	4.5	4.2	3.9	3.5	2.9	2.1
500	4.4	4.4	4.3	4.2	4	3.8	3.5	3.1	2.6	1.9
600	4	4	3.9	3.8	3.7	3.5	3.2	2.9	2.4	1.7
700	3.7	3.7	3.6	3.5	3.4	3.2	3	2.6	2.2	1.6
800	3.5	3.4	3.4	3.3	3.2	3	2.8	2.5	2.1	1.5
900	3.3	3.2	3.2	3.1	3	2.8	2.6	2.3	2	1.4
1000	3.1	3.1	3	3	2.8	2.7	2.5	2.2	1.9	1.4

Pavyzdys:

Tarkime, kad 1000 respondentų buvo paklausta, ar jie naudojami internetu. Tarkime, kad 65 % jų pasakė, kad naudojami. Tai reiškia, kad su 95 % tikimybe galime teigti, jog tikroji reikšmė yra intervale 65 % ± 3,0%.

V.3 Lauko tyrimo atlikimo data

Apklausa atlikta 2009 m. gruodžio 8 - 18 d.

V.4 Atlikto lauko tyrimo suvestinė

Aplankyta namų ūkių	2445
Apklausta	1004
Nebuvo namuose, nerasta	463
Atsisakė dalyvauti apklausoje	621
Neatitiko atrankos kriterijų	354
Kitos priežastys	3

V.5 Paaškinimai

Ataskaitoje pateikiami bendrieji atsakymų pasiskirstymai bei atsakymų pjūviai pagal atskiras respondentų grupes: lytį, amžių, išsilavinimą, pajamas 1-am šeimos nariui per mėn., gyvenamosios vietovės dydį, užimtumą, pagrindinį užsiėmimą, apskritį, tautybę, šeiminių padėčių.

Lentelėse procentai skaičiuojami stulpelyje. Rausvai nuspalvintas langelis žymi, kad tam tikra socialinė grupė statistiškai reikšmingai dažniau paminėjo atsakymą.

VI. Tyrimo klausimyno sudarymo tvarka.

Tyrėjų pasirinkto respondentų apklausos būdo skiriamasis bruožas – tokios apklausos negali būti didelės apimties, taigi, buvo būtina aiškiai išgryninti kiekvieno klausimo reikšmę sprendžiant tyrimo uždavinius. Dar labiau planuojamų tirti problemų ir numatomų užduoti klausimų skaičių sumažino prasidėjusi ekonominė krizė. Dėl ryškaus lėšų tyrimams sumažėjimo neliko galimybės parengti visavertį klausimyną ir teko apsiriboti keturių klausimų formulavimu.

Kasmet vykdomuose iš esmės tą patį tikslą keliančiuose tyrimuose ypatingai svarbus palyginimo aspektas. Lyginant skirtingais metais atliktus tos pačios problemos matavimams galima gerai matyti įvairių svarbių dėsningumų vystimosi dinamiką. Todėl, planuojant 2009 metų kompiuterinio raštingumo tyrimą, tokiam duomenų palyginimo aspektui irgi skirta dėmesio. Kita vertus, tęsta 2008 metų tyrimo metu pradėta tradicija matuoti įvairius Lietuvos gyventojų skaitmeninio raštingumo aspektus.

Pirmasis tyrimo uždavinys „išanalizuoti, kaip ir kiek Lietuvos gyventojai 2009 m. naudojami kompiuteriu“ grįstas tyrimo autorių nuostata palyginti situaciją Lietuvoje 2008 ir 2009 metais. Analizuodami 2008 metais atlikto tyrimo medžiagą nustatėme, kad pagrindiniai ir šiuo laiku svarbiausi 2008 metų tyrimo klausimai, galintys geriausiai parodyti realią situaciją Lietuvoje buvo klausimas apie tai, kaip dažnai respondentas naudojami kompiuteriu ir klausimas apie tai, ar respondento darbinė veikla susijusi su informacinių technologijų naudojimu (kompiuterio, interneto ir pan.).

2008 metų tyrimo rezultatai parodė aiškų ryšį tarp naudojimosi kompiuteriu dažnumo ir darbo kompiuteriu įgūdžių stiprumo ar naudojimosi mobilaus telefono ar delniuko teikiamomis interneto galimybėmis. Bendrai paėmus, galima tvirtinti, kad kuo dažniau respondentas naudojami kompiuteriu, tuo mažiau problemų dėl skaitmeninių technologijų panaudojimo jam kyla. 2008 metų tyrimo metu konstatuotas dėsningumas, kad, jei respondentas kompiuteriu naudojami ne rečiau karto per savaitę, galima teigti, jog jo naudojimosi kompiuteriu gebėjimai yra pakankamai geri.

Antrasis pirmąjį tyrimo uždavinį sprendžiantis klausimas matavo, kuri respondentų dalis savo darbinėje veikloje naudoja informacines technologijas (kompiuterį, internetą ir pan.). 2008 metų tyrimo metu užduotas toks pat klausimas matavo situaciją ikikrizinėje Lietuvoje, 2009 metais užduotas – jau krizės apimtoje Lietuvoje, kai nedarbo lygis ženkliai padidėjo. Todėl, rengiantis 2009 metų tyrimui, buvo iškelta hipotezė, kad su informacinėmis technologijomis susijusi darbo vieta labiau atspari ekonominės krizės išbandymams. Ši hipotezė pasitvirtintų, jei 2009 metų tyrimas parodytų, kad statistiškai reikšmingai didesnės dalies dirbančiųjų profesinė veikla 2009 metų pabaigoje susijusi su informacinių technologijų panaudojimu, nei 2008 metais. Jei tokio statistiškai reikšmingo skirtumo tarp 2008 ir 2009 metų tyrimų rezultatų nebūtų nustatyta, reiškia, negalima teigti, kad, įvykus ekonominei krizei, lengviau išsaugoti su informacinių technologijų panaudojimu susijusią darbo vietą.

Antrasis tyrimo uždavinys „nustatyti Lietuvos gyventojų santykį su skaitmeninėmis technologijomis“ sąlygotas tyrimo autorių jau 2008 metų tyrime pradėto siekio Lietuvos gyventojų kompiuterinį raštingumą suvokti daug plačiau, nei elementarus kompiuterio panaudojimas. Antrąjį tyrimo uždavinį irgi sprendė du klausimai.

Pirmasis antrąjį tyrimo uždavinį sprendžiantis klausimas buvo „kasdieniame žmonių gyvenime plinta skaitmeninės technologijos. Jos naudojamos mobiliuose

telefonuose, bankomatuose, moderniuose buitiniuose prietaisuose (elektrinėse viryklėse skalbyklėse ir pan.), kai reikia, vaizdžiai kalbant, prietaise esančiame langelyje suprogramuoti darbo režimą; banke ar vaistinėje, kai, spaudžiant prietaiso langelyje, atsispausdinamas eilės numeris; IKI savitarnos kasose ir pan. Taip vis dažniau žmonės priversti, pasinaudojant prietaise šalia ekrano esančiais mygtukais ar spaudžiant atitinkamas jautraus lietimui ekrano vietas, nurodyti savo pasirinkimą. Nurodykite, kokiais prietaisais, kuriuose įdiegtos skaitmeninių technologijų galimybės, Jūs paprastai pasinaudojate ne rečiau kartą per mėnesį“. Šiam klausimui buvo panaudotas sociologijoje mažiau įprastas ilgas įvadas. Taip pasielgti tyrimo autorius vertė abejonė, ar visi respondentai pakankamai aiškiai supras, kas vadinama skaitmeninėmis technologijomis. Mėnesio laikotarpis, kada naudojama vienu ar kitu prietaisu irgi pasirinktas neatsitiktinai – tyrimo autoriai manė, kad, jei kuriuo nors prietaisu naudojamas ne rečiau karto per mėnesį, galima kalbėti apie tokio naudojimosi reguliarumą. Kita vertus, naudojantis prietaisu rečiau nei kartą per mėnesį, atsiranda pavojus vėl iš naujo mokytis juo naudotis. Šio klausimo tikslas – išsiaiškinti, kokių prietaisų naudojimas Lietuvos gyventojams labiausiai asocijuojasi su skaitmeninėmis technologijomis. Dėl šios priežasties lauko tyrimo atlikėjams UAB Rait buvo duotas nurodymas tiksliai užrašyti respondentų atsakymus.

Antrasis antrąjį tyrimo uždavinį sprendžiantis klausimas buvo „Tarkime, Jums reikia pasinaudoti iki šiol neišbandytu prietaisu, kuriame įdiegtos skaitmeninės technologijos: nusipirkote kito, nei anksčiau naudojotės, gamintojo mobilųjį telefoną, išgijote modernią programuojamą skalbyklę, gavote dovanų „delninuką“, nusprendėte pirmą kartą už prekes susimokėti IKI savitarnos kasoje ir pan. Kaip Jums atrodo, ar tokiu atveju sugebėtumėte be kokių nors papildomų instrukcijų skaitymo ar kito asmens pagalbos pasinaudoti tokiu prietaisu?“. Šiam klausimui vėl buvo panaudotas sociologijoje mažiau įprastas ilgas įvadas. Praktiškai respondento dėmesiui buvo sumodeliuota situacija, norint išsiaiškinti vidinį, gal net nesąmoningą respondento požiūrį į skaitmenines technologijas, vis plačiau diegiamas įvairiapusėje kasdienės žmonių veiklos erdvėje. Kai kada, dėl vidinės baimės naudotis skaitmeninėmis technologijomis grįstomis paslaugomis, žmogus ne pasilengvina, o atvirkščiai – apsisunkina savo gyvenimą. Labai dažnai eiliniam žmogui labai sunku peržengti išivazduojamą barjerą ir, pasinaudojus skaitmeninių technologijų galimybėmis, iš tiesų pasilengvinti sau gyvenimą.. Taigi, šio klausimo pagalba buvo matuotas tikrasis skaitmeninis Lietuvos gyventojų raštingumas – gebėjimas greitai ir tiksliai suvokti nežinomo prietaiso, kuriame naudojamos skaitmeninės technologijos, panaudojimo algoritmą. Toks gebėjimas atsiranda tik iš tiesų įgudus naudotis skaitmeninių technologijų teikiama galimybėmis.

VII. Tyrimo autoriai

dr. Albinas Kalvaitis - pagrindinis tyrėjas

dr. Tadas Tamošiūnas – tyrimo koordinatorius

UAB Rait (lauko tyrimo atlikimas)

VIII. Gautų rezultatų santrauka, bendrosios išvados

Sprendžiant pirmąjį tyrimo uždavinį „išanalizuoti, kaip ir kiek Lietuvos gyventojai 2009 m. naudojami kompiuteriu“, gauti šie rezultatai:

Didesnė dalis – du trečdaliai 15-74 m. gyventojų naudojami kompiuteriu. Pusė gyventojų juo naudojami dažnai - kasdieną. Kompiuterio vartotojas paprastai yra jaunas, išsilavinęs, dirbantis žmogus, turinti didesnes pajamas. Kompiuteriu nesinaudoja ar naudojami rečiau vyresni, ypač pensijinio amžiaus gyventojai, mažesnių pajamų, menkesnio išsilavinimo respondentai. Kompiuteris taip pat mažiau prieinamas kaimo gyventojams.

Tyrimo duomenimis du trečdaliai (65,3%) respondentų naudojami kompiuteriu. Visai nesinaudoja kompiuteriu 34,4% 15-74 m. gyventojų (2 pav.).

Kalbant apie naudojimosi kompiuteriu dažnį, kasdien kompiuteriu naudojami beveik pusė (47,3%) tyrimo dalyvių. Dešimtadalis (10,6%) respondentų kompiuteriu naudojami kartą per savaitę, 3,4% naudojami kompiuteriu kartą per dvi savaites, 2,2%, - bent kartą per mėnesį, 1,8% - rečiau nei bent kartą per mėnesį (1pav.).

Lyginant su 2008 metais, padidėjo respondentų, besinaudojančių kompiuterių ne rečiau karto per savaitę, dalis, reiškia, ir turinčių gerus darbo kompiuteriu įgūdžius, dalis. 2008 metų tyrimo metu konstatuotas dėsningumas, kad, jei respondentas kompiuteriu naudojami ne rečiau karto per savaitę, galima teigti, jog jo naudojimosi kompiuteriu gebėjimai yra pakankamai geri. Todėl galima daryti išvada, kad, jei 2008 metais gerus naudojimosi kompiuteriu gebėjimus turėjo maždaug pusė darbingo amžiaus Lietuvos gyventojų, tai 2009 metais gerus naudojimosi kompiuteriu gebėjimus turinčių darbingo amžiaus Lietuvos gyventojų dalis padidėjo iki trijų penktadalių. Kita vertus, lyginant 2008 ir 2009 metų tyrimų rezultatų duomenis matyti, kad visiškai nepakito apskritai kompiuteriu nesinaudojančių tyrimo dalyvių dalis (3pav.).

Kompiuteriu naudojami kasdien dažniau jaunesni 15-34 metų tyrimo dalyviai, apklaustieji, įgiję aukštąjį išsimokslinimą, dirbantys asmenys, tarnautojai, specialistai, moksleiviai, studentai, respondentai su aukštomis pajamomis (1101 Lt ir daugiau vienam šeimos nariui per mėnesį), miestų ir didmiesčių gyventojai.

35-44 metų respondentai, apklaustieji, kurių pajamos vienam šeimos nariui siekia iki 600 Lt statistiškai reikšmingai dažniau naudojami kompiuteriu bent kartą per savaitę.

Tyrimo duomenimis, kompiuteriu apskritai nesinaudoja dažniau vyresni - 55-74 metų -respondentai, asmenys su žemesniu nei aukštasis išsimokslinimas, darbininkai, pensininkai, bedarbiai, apklaustieji, gyvenantys kaimo vietovėse (iki 2000 gyv.), rusų tautybės respondentai (1-10 lentelės).

Keturių iš dešimties dirbančių gyventojų darbinė veikla susijusi su informacinių technologijų naudojimu, daugiau nei pusės – nesusijusi. Vyru, vidutinio amžiaus – 45-54 m., žemesnio išsimokslinimo, žemesnių pajamų gyventojų darbo veikla su IT paprastai nesusijusi.

Dirbančių asmenų buvo teiraujama, kiek jų darbinė veikla susijusi su informacinių technologijų naudojimu. Kaip paaiškėjo, 19,0% respondentų darbinė veikla labai susijusi su informacinėmis technologijomis ir jų naudojimu, 19,4% apklaustųjų nurodė, kad jų darbinė veikla gana glaudžiai susijusi su informacinių technologijų naudojimu. 20,1% respondentų nurodė, kad jų veikla beveik nesusijusi su informaciniu technologijų naudojimu, 35,9% respondentų darbinė veikla nėra susijusi su informacinių technologijų naudojimu. (6 pav.)

Lyginant su 2008 metais, nežymiai padidėjo dirbančių respondentų, kurių darbinė veikla labai arba gana susijusi su informacinių technologijų naudojimu, dalis ir aiškiai sumažėjo respondentų, kurių darbinė veikla beveik nesusijusi su informacinių technologijų naudojimu, dalis, nežymiai mažėjo ir respondentų, kurių darbinė veikla apskritai nesusijusi su informacinių technologijų naudojimu, dalis. (7 pav.) Jeigu manyti, kad 2009 metų pabaigoje darbo vietą išlaikė dirbusieji ir 2008 metais, tada galima daryti išvada, kad ekonominės krizės laikotarpiu lengviau išlaikyti darbo vietas,

kurios susijusios su informacinėmis technologijomis. Taigi, tada galima galvoti, kad bent iš dalies pasitvirtino pirminė hipotezė, jog su informacinėmis technologijomis susijusi darbo vieta labiau atspari krizės išbandymams. Pažymėtina, kad 2009 metais, lyginant su 2008 metais, daugiau nei per pusę sumažėjo darba turinčių respondentų, kurie net nežino, ar jų darbinė veikla susijusi su informacinių technologijų naudojimu.

Kad darbinė veikla labai susijusi su informaciniu technologijų taikymu, dažniau nurodė 25-34 metų apklaustieji, respondentai, įgiję aukštąjį išsimokslinimą, asmenys su aukštomis pajamomis (1101 Lt ir daugiau vienam šeimos nariui per mėnesį) bei mažesnių miestų (2001- 30 000 gyv.) ir trijų didmiesčių (Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos) gyventojai.

Vyrai, 45-54 m. gyventojai, respondentai, kurie įgiję pradinį, pagrindinį, vidurinį bei aukštesnįjį išsimokslinimą ir asmenys su žemomis ar vidutinėmis pajamomis (1100 Lt vienam šeimos nariui per mėn. ar mažiau) statistiškai reikšmingai dažniau nurodė, kad jų veikla yra visiškai nesusijusi su informacinių technologijų naudojimu (33-42 lentelės).

Sprendžiant antrąjį tyrimo uždavinį „nustatyti Lietuvos gyventojų santyki su skaitmeninėmis technologijomis“, gauti šie rezultatai:

Lietuvos gyventojai iki šiol nesugeba tvirtai identifikuoti įvairių prietaisų, kuriuose įdiegtos informacinių technologijų galimybės. Galima daryti prielaidą, kad Lietuvos gyventojai, nuo seno naudodamiesi prietaisais, kuriuose įdiegtos informacinių technologijų galimybės, net nesuvokia, jog taip susiduria su informacinėmis technologijomis. Aiškiau prietaisus, kuriuose įdiegtos informacinių technologijų galimybės, identifikuoja jaunesni tyrimo dalyviai, žmonės su aukštesniu išsimokslinimu, dirbantys asmenys, respondentai, gaunantys aukštas pajamas.

Užsakant atlikti lauko tyrimą buvo prašyta tiksliai užrašyti respondentų atsakymus. Dėl šios priežasties, pavyzdžiui, šalia gali egzistuoti keli atsakymai, nurodantys tikrai tą patį prietaisą (pvz., televizorius ir televizoriaus pultelis, DVD ir DVD pultas ir pan.). Kita vertus, kai kada stebina respondentų, nurodžiusių vieną ar kitą prietaisą, kurį naudodami susiduria su skaitmeninėmis technologijomis, dalis. Pavyzdžiui, paklausti, kokių prietaisų, kuriame įdiegtos skaitmeninės technologijos, naudojami bent kartą per mėnesį, 17 proc. nurodė kompiuterį. Kita vertus, tie patys respondentai, tik atsakydami į klausimą apie kompiuterio naudojimą, atsakė visiškai kitaip – bent kartą per mėnesį pareiškė besinaudojantys kompiuteriu net 63 proc. respondentų. Panaši situacija dėl naudojimosi (mobiliaisiais) telefonais. Paklausti apie naudojamą prietaisą, kuriuose įdiegtos skaitmeninių technologijų galimybės, 21 proc. respondentų nurodė besinaudojantys mobiliuoju telefonu ir 25 proc. – telefonu. Yra žinoma, kad sutarčių dėl mobiliųjų telefonų naudojimo Lietuvoje sudaryta daugiau, nei šalyje ikikriziniais metais gyveno gyventojų. Laidinis telefono ryšys irgi jau seniai iš analoginio pervarkytas į skaitmeninį. Tarkime, laidinio ryšio daug namų ūkių atsisakė, bet praktiškai visi darbingo amžiaus Lietuvos gyventojai ir dauguma mokyklinio amžiaus vaikų turi mobiliųjį telefoną. Net sudėjus respondentų, nurodžiusių, jog naudojami telefonu ir mobiliuoju telefonu procentus, suma tesiekia pusę visų respondentų! Todėl galima daryti prielaidą, kad Lietuvos gyventojai, nuo seno naudodamiesi prietaisais, kuriuose įdiegtos skaitmeninių technologijų galimybės, net nesuvokia, jog susiduria su skaitmeninėmis technologijomis. Galima manyti, pavyzdžiui, kad, jei respondento mobilusis telefonas nėra labai naujas ir neturi įvairių papildomų galimybių (internetu, GPS, MP3 grotuvo, radijo imtuvo), šis respondentas nuoširdžiai mano, jog, skambindamas mobiliuoju telefonu, apskritai nesinaudoja skaitmeninių technologijų galimybėmis.

Tyrimo metu buvo siekta išsiaiškinti, kokiais prietaisais, kuriuose įdiegtos skaitmeninių technologijų galimybės yra naudojamos. Gauti rezultatai atskleidžia, kad bent kartą per mėnesį gyventojai pasinaudoja šiais prietaisais: bankomatu (38,1%), telefonu (25,0%), atsispausdina eilės numerį (bankuose, poliklinikoje, vaistinėje) (22,2%),

mobiliuoju telefonu (21,3%), skalbimo mašina (20,5%), kompiuteriu (16,7%). Kiek rečiau respondentai nurodė, kad naudojami šiais prietaisais: virykle (9,3%), televizoriumi (9,2%), mikrobangine krosnele (7,7%). Jokiais prietaisais, kuriuose įdiegtos skaitmeninių technologijų galimybės nei karto per mėnesį nepasinaudoja 16,9% apklaustųjų (4 pav.).

Remiantis tyrimo duomenimis pastebima, kad jaunesni tyrimo dalyviai, dažniau nei vyresnio amžiaus naudojami įvairiais prietaisais, kuriuose įdiegtos skaitmeninių technologijų galimybės. Moterys kiek dažniau nei vyrai nurodė, kad atsispausdina eilės numerius ir naudojami skalbimo mašina. Tuo tarpu vyrai dažniau paminėjo, kad naudojami kompiuteriu.

Žmonės su aukštesniu išsimokslinimu, dirbantys asmenys, respondentai su aukštomis pajamomis (1101 Lt vienam šeimos nariui per mėnesį), miestų ir miestelių gyventojai dažniau naudojami įvairiais prietaisais, kuriuose įdiegtos skaitmeninių technologijų galimybės.

Jokiais prietaisais, kuriuose įdiegtos skaitmeninių technologijų galimybės, nepasinaudoja nei karto per mėnesį vyresni - 55-74 metų - respondentai, asmenys, įgiję žemesnį nei aukštasis išsimokslinimas, nedirbantys apklaustieji, daugiausia pensininkai bei kaimo vietovių gyventojai (11-21 lentelės).

Keturi iš dešimties gyventojų gebėtų pasinaudoti iki šiol nebandytu prietaisu savarankiškai, t.y. neskaityę instrukcijos ir neklausę aplinkinių. Tiek pat, keturi iš dešimties, pasinaudoti prietaisu be pagalbos nesugebėtų, o kas septintas mano, kad ir perskaitęs instrukciją, prietaisu savarankiškai nepasinaudotų.

Tyrimo dalyviams buvo pateikta situacija: „tarkime, jums reikia pasinaudoti iki šiol neišbandytu prietaisu, kuriame įdiegtos skaitmeninės technologijos: nusipirkote kito, nei anksčiau naudotės, gamintojo mobilių telefoną, išgijote modernią programuojamą skalbyklę, gavote dovanų „delninuką“, nusprendėte pirmą kartą už prekes susimokėti iki savitarnos kasoje ir pan. Kaip jums atrodo, ar tokiu atveju sugebėtumėte be kokių nors papildomų instrukcijų skaitymo ar kito asmens pagalbos pasinaudoti tokiu prietaisu ar ne?“ 15,3 % respondentų nurodė, kad jiems nekiltų jokių problemų pradėjus naudoti prietaisą. Beveik ketvirtadalis (24,0%) nurodė, kad problemą tikrai išspręstų be papildomų instrukcijų, nors tektų pagalvoti. 25,1% nuomone, problemos ko gero neišspręstų, reikėtų skaityti instrukciją ar klausti žinovo ar šalia esančio žmogaus. 15,1% respondentų įsitikinę, kad problemos tikrai neišspręstų, reikėtų skaityti instrukciją ar klausti žinovo ar šalia esančio žmogaus. 14,6% tyrimo dalyvių nurodė, bija, kad ir perskaitęs instrukciją, savarankiškai prietaisu nepasinaudotų (5 pav.).

Vyrams, 15-34 metų respondentams, apklaustiesiems įgijusiems aukštąjį išsimokslinimą, specialistams, moksleiviams, studentams, asmenims, kurių pajamos vienam šeimos nariui siekia 1101 Lt ir daugiau, miestų ir didmiesčių gyventojams nekiltų problemų ir prietaisu pasinaudotų savarankiškai.

25-34 metų apklaustieji, respondentai įgiję aukštąjį išsimokslinimą, dirbantys asmenys, tarnautojai, specialistai, darbininkai, apklaustieji, kurių pajamos siekia 1101 Lt ir daugiau vienam šeimos nariui per mėnesį dažniau nurodė, kad problemą tikrai išspręstų be papildomų instrukcijų, nors tektų pagalvoti.

Moterys, 35-44 m. amžiaus gyventojai, pavidurinių, aukštesnųjų ar aukštesni išsilavinimą įgiję, dirbantys gyventojai, tarnautojai, darbininkai dažniau teigia, kad problemos be instrukcijos ar šalia esančio konsultacijos ko gero neišspręstų.

55-64 m. amžiaus apklaustieji, bedarbiai, kaimo vietovių gyventojai dažniau teigia, kad problemos be instrukcijos ar šalia esančio konsultacijos tikrai neišspręstų.

Kad ir perskaitę instrukciją, savarankiškai prietaisu nepasinaudotų dažniau teigė moterys, vyresni - 55-74 metų - amžiaus respondentai, pensininkai, apklaustieji įgiję pradinį, pagrindinį išsimokslinimą, nedirbantys tyrimo dalyviai ir tie, kurių pajamos siekia 601-800 Lt vienam šeimos nariui per mėnesį (22-32 lentelės).

IX. Rekomendacijos

1. Lyginant su 2008 metais padidėjo respondentų, nuolat besinaudojančių kompiuteriu, dalis, bet 2009 metais ne rečiau karto per savaitę kompiuteriu naudojosi tik maždaug trys penktadaliai šalyje gyvenančių darbingio amžiaus gyventojų. Nesumažėjo ir apskritai kompiuteriu nesinaudojančių Lietuvos gyventojų dalis. Nuolat kompiuteriu besinaudojančių Lietuvos gyventojų dalies padidėjimas, viena vertus, ko gero lemtas natūralių demografinių procesų (senyvo amžiaus žmonių, menkliau įvaldžiusių skaitmenines technologijas, tarpe natūraliai didesnis mirtingumas ir juos keičia paprastai gerai kompiuterį įvaldęs jaunimas), kita vertus, tai gali būti ir įvairių valstybės bei nevalstybinių organizacijų kompiuterinio raštingumo skatinimo priemonių pasekmė. Todėl būtina toliau tęsti įvairias valstybės remiamas kompiuterinio (skaitmeninio) raštingumo skatinimo programas, sudaryti sąlygas tokias skatinimo programas rengti įvairioms nevyriausybinėms organizacijoms, kad vis didesnė Lietuvos gyventojų dalis gebėtų ir turėtų galimybę nuolat naudotis kompiuteriu.
2. Kaip ir 2008 metais, aiškiai mažiau nei pusės turinčių darbą Lietuvos gyventojų darbinė veikla yra susijusi su informacinių technologijų naudojimu. Tai reiškia, kad iš esmės daugiau nei pusė darbingo amžiaus ir turinčių darbą Lietuvos gyventojų profesinė veikla nėra susijusi su aukštos kvalifikacijos reikalaujančiais ir našiais darbais. Taigi, Lietuvos ekonomikos bendrai paėmus vis dar negalima vadinti pažangia ir inovatyvia. 2009 ir 2008 metų Lietuvos gyventojų kompiuterinio raštingumo tyrimų palyginimas leidžia daryti išvadą, kad ekonominės krizės laikotarpiu ko gero lengviau išlaikyti su nuolatiniu informacinių technologijų naudojimu susijusias darbo vietas. Todėl būtina apgalvoti įvairias priemones valstybės ir savivaldybių lygiu, kaip būtų galima toliau skatinti platesnę informacinių technologijų panaudojimą Lietuvos ekonomikoje ir viešame gyvenime.
3. Tyrimo rezultatai parodė, kad respondentai dažnai negali aiškiai identifikuoti įvairių buitinių prietaisų, kuriuose įdiegtos informacinės technologijos. Tiksliau sakant, Lietuvos gyventojai (ypač vyresnio amžiaus, įgiję žemesnio lygio išsilavinimą ir gaunantys mažesnes pajamas), nuo seno naudodamiesi prietaisais, kuriuose tikrai yra įdiegtos informacinių technologijų galimybės, net nesuvokia, jog susiduria su informacinėmis technologijomis. Kaip žinia, informacinės technologijos paprastai praplečia įvairių prietaisų panaudojimo galimybes. Reiškia, žmogus, aiškiau identifikuodamas jį kasdieniame gyvenime supančius prietaisus, kuriuose įdiegtos informacinės technologijos, ir žinodamas, kad informacinės technologijos paprastai praplečia prietaisų panaudojimo galimybes, nesąmoningai bus skatinamas domėtis, ieškoti jo kasdienį gyvenimą palengvinančių informacinių technologijų naujovių. Toks žinojimas taip pat leistų Lietuvos gyventojams (ypač vyresnio amžiaus, įgijusiems žemesnio lygio išsilavinimą ir gaunantiems mažesnes pajamas) tapti labiau kvalifikuotais pirkėjais ir sąmoningai rinktis prekes, dažnai panašiai kainuojančias, bet tenkinančias daugiau jų kasdienių poreikių. Tai tikrai prisidėtų prie Lietuvos gyventojų socialinės atskirties mažinimo. Todėl, rengiant įvairias valstybės remiamas kompiuterinio (skaitmeninio) raštingumo skatinimo programas, būtina apgalvoti būdus ir priemones, padėsiančias atskleisti Lietuvos gyventojams (ypač vyresnio amžiaus, įgijusiems žemesnio lygio išsilavinimą ir gaunantiems mažesnes pajamas) informacinių technologijų esmę, panaudojimo būdus ir, tai svarbiausia, informacinių technologijų teikiamas galimybes spręsti kiekvieno Lietuvos gyventojų kasdieniame gyvenime išylančias problemas.

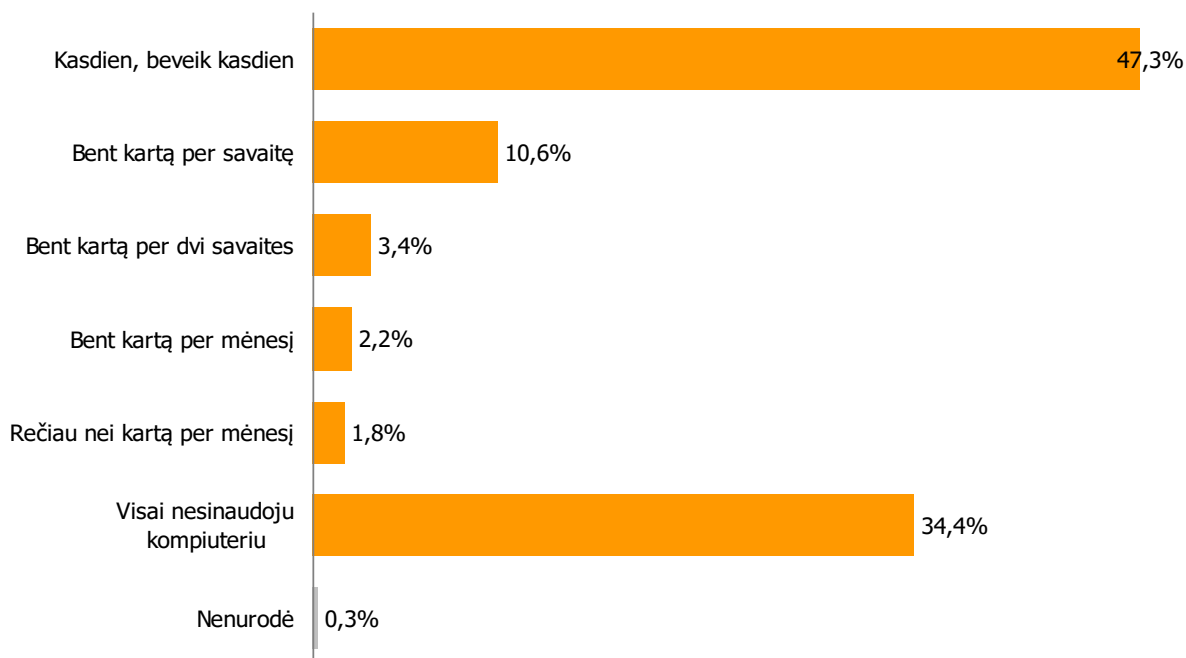
4. Tyrimo rezultatai parodė, kad Lietuvos gyventojų skaitmeninis raštingumas, gebėjimas naudotis įvairiuose prietaisuose įdiegtomis informacinių technologijų galimybėmis yra pakankamai žemas. Informacinės technologijos, skirtingai nuo anksčiau įprastų skiriasi ir tuo, kad lengviau leidžia vartotojams suklysti, įdiegtos platesnės vartotojų apsaugos nuo klaidingo prietaiso naudojimo galimybės. Kita vertus, įvairiuose, net ir labai besiskiriančiuose prietaisuose įdiegtos informacinės technologijos dažnai naudoja labai panašius dialogo su vartotoju algoritmus, taigi, Lietuvos gyventojų skaitmeninio raštingumo lygį, jų gebėjimą naudoti įvairius pažangių technologijų pagrindu sukurtus prietaisus galima matuoti per subjektyvų respondentų galimybių įsivertinimą. Galima konstatuoti, kad tik maždaug dviejų penktadalių Lietuvos darbingo amžiaus gyventojų skaitmeninio raštingumo lygis yra pakankamas, kad jie kasdieniame gyvenime be didelių problemų galėtų naudotis informacinių technologijų galimybėmis paremtais įvairaus lygio ir įvairios paskirties, bet tikrai jiems reikalingais prietaisais. Likusiems trims penktadaliams darbingo amžiaus Lietuvos gyventojų (daugiau nei pusė!) tai sukelia didesnių ar mažesnių problemų. Tarp šių trijų penktadalių Lietuvos gyventojų daugiau moterų, vyresnio amžiaus asmenų, gaunančių mažesnes pajamas, gyvenančių kaime, įgijusių žemesnio lygio išsilavinimą. Tokia situacija irgi skatina socialinę atskirtį. Todėl, rengiant įvairias valstybės remiamas kompiuterinio (skaitmeninio) raštingumo skatinimo programas, būtina daugiau dėmesio skirti praktiniam įvairių informacinių technologijų panaudojimui, kad Lietuvos gyventojai greičiau ugdytųsi skaitmeninio raštingumo įgūdžius. Įvairioms valstybės, savivaldybių lygio, privačioms organizacijoms, savo paslaugas perkeliančioms į virtualią erdvę, taip pat būtina rengti ypač išsamias ir lengvai suvokiamas vartotojų pagalbos priemones, kurios ne atgrasintų, o priešingai – skatintų informacinių technologijų galimybių vartojimą..

X. APKLAUSOS DUOMENŲ ANALIZĖ

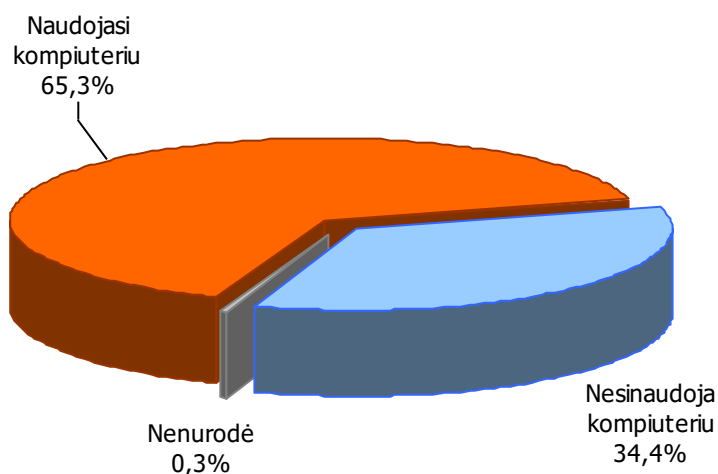
Lentelėse procentai skaičiuojami stulpelyje. Rausvai nuspalvintas langelis žymi, kad tam tikra socialinė grupė statistiškai reikšmingai dažniau paminėjo atsakymą.

X.1. Naudojimosi kompiuteriu dažnis

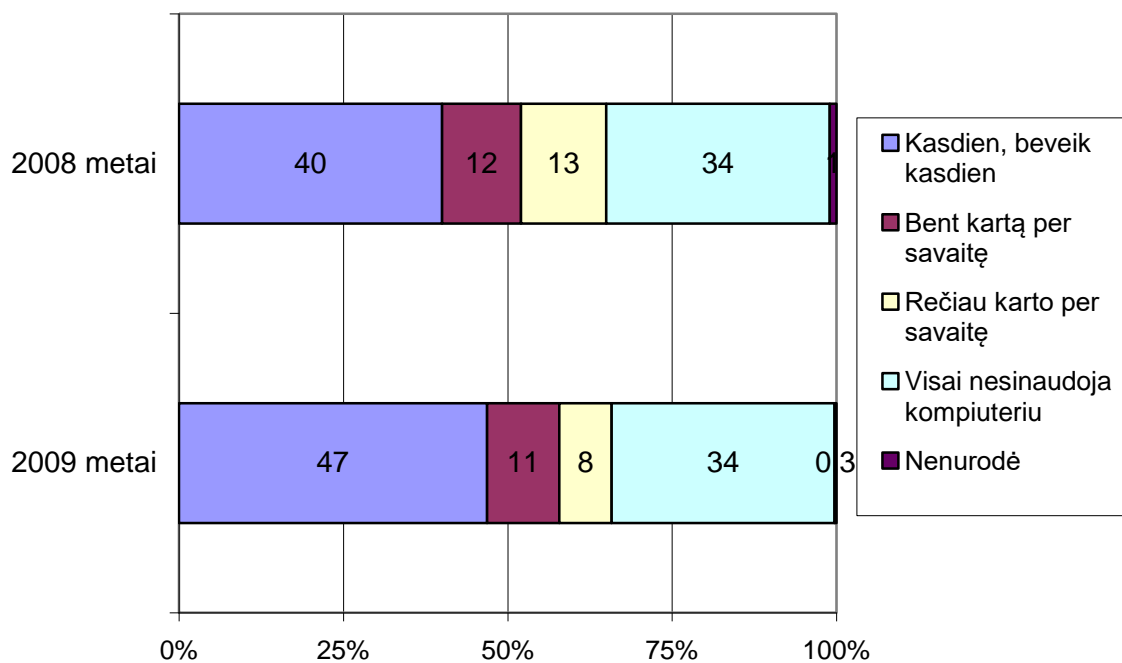
1 Pav. „Kaip dažnai naudojate kompiuteriu?“, (N=1004)



2 Pav. Naudojimasis kompiuteriu, (N=1004)



3 Pav. Naudojimasis kompiuteriu 2009 ir 2008 metais



Lentelė 1 „Kaip dažnai naudojātės kompiuteriu“? (atsakymai socio-demografinėse grupėse)

		Lytis		
		Vyras, (N=470)	Moteris (N=534)	Viso: (N=1004)
		%	%	%
Kaip dažnai naudojātės kompiuteriu?	Kasdien, beveik kasdien	47,0%	47,6%	47,3%
	Bent kartą per savaitę	10,6%	10,5%	10,6%
	Bent kartą per dvi savaites	3,4%	3,4%	3,4%
	Bent kartą per mėnesį	1,7%	2,7%	2,2%
	Rečiau nei kartą per mėnesį	1,9%	1,8%	1,8%
	Visai nesinaudoju kompiuteriu	35,0%	34,0%	34,4%
	Nenurodė	0,5%	0,1%	0,3%
	Viso:	100,0%	100,0%	100,0%

Lentelė 2 „Kaip dažnai naudojātės kompiuteriu“? (atsakymai socio-demografinėse grupėse)

		Amžius						Viso: (N=1004)
		15-24. (N=212)	25-34. (N=178)	35-44. (N=179)	45-54. (N=178)	55-64. (N=134)	65-74. (N=122)	
		%	%	%	%	%	%	
Kaip dažnai naudojātės kompiuteriu?	Kasdien, beveik kasdien	83,0%	70,8%	42,9%	35,9%	20,2%	3,8%	47,3%
	Bent kartą per savaitę	10,3%	9,9%	17,4%	11,1%	7,4%	4,6%	10,6%
	Bent kartą per dvi savaites	1,1%	6,5%	2,6%	6,7%	1,6%	1,1%	3,4%
	Bent kartą per mėnesį	1,9%	0,0%	6,4%	1,3%	2,2%	1,1%	2,2%
	Rečiau nei kartą per mėnesį	1,2%	1,5%	1,4%	3,0%	3,0%	0,9%	1,8%
	Visai nesinaudoju kompiuteriu	2,5%	11,4%	29,4%	41,3%	65,6%	86,9%	34,4%
	Nenurodė	0,0%	0,0%	0,0%	0,6%	0,0%	1,5%	0,3%
	Viso:	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Lentelė 3 „Kaip dažnai naudojātės kompiuteriu“? (atsakymai socio-demografinėse grupėse)

		Išsimokslinimas				
		Pradinis/Pagrininis (N=230)	Bendras vidurinis (N=319)	Povidurinis/Aukštesnysis (N=252)	Aukštasis (N=203)	Viso: (N=1004)
		%	%	%	%	%
Kaip dažnai naudojātės kompiuteriu?	Kasdien, beveik kasdien	42,7%	40,5%	31,7%	82,6%	47,3%
	Bent kartą per savaitę	11,0%	11,5%	12,9%	5,6%	10,6%
	Bent kartą per dvi savaites	2,7%	3,1%	4,2%	3,6%	3,4%
	Bent kartą per mėnesį	1,8%	1,7%	4,5%	0,7%	2,2%
	Rečiau nei kartą per mėnesį	0,6%	3,1%	1,7%	1,3%	1,8%
	Visai nesinaudoju kompiuteriu	41,0%	39,9%	44,4%	6,2%	34,4%
	Nenurodė	0,2%	0,3%	0,6%	0,0%	0,3%
	Viso:	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Lentelė 4 „Kaip dažnai naudojātės kompiuteriu“? (atsakymai socio-demografinėse grupėse)

		Užimtumas		
		Dirbu (N=482)	Nedirbu (N=522)	Viso: (N=1004)
		%	%	%
Kaip dažnai naudojātės kompiuteriu?	Kasdien, beveik kasdien	57,2%	38,2%	47,3%
	Bent kartą per savaitę	12,1%	9,2%	10,6%
	Bent kartą per dvi savaites	5,0%	1,9%	3,4%
	Bent kartą per mėnesį	2,4%	2,0%	2,2%
	Rečiau nei kartą per mėnesį	2,5%	1,2%	1,8%
	Visai nesinaudoju kompiuteriu	20,7%	47,1%	34,4%
	Nenurodė	0,1%	0,5%	0,3%
	Viso:	100,0%	100,0%	100,0%

Lentelė 8 „Kaip dažnai naudojate kompiuteriu“? (atsakymai socio-demografinėse grupėse)

		Gyvenvietės dydis				
		Iki 2000 gyv. (N=296)	2000-30000 gyv. (N=180)	30000-180000 gyv. (N=165)	Virš 180000 gyv. (N=362)	Viso: (N=1004)
		%	%	%	%	%
Kaip dažnai naudojate kompiuteriu?	Kasdien, beveik kasdien	34,3%	44,3%	53,8%	56,5%	47,3%
	Bent kartą per savaitę	9,8%	11,3%	10,1%	10,9%	10,6%
	Bent kartą per dvi savaites	3,1%	5,8%	2,5%	2,8%	3,4%
	Bent kartą per mėnesį	2,3%	2,8%	1,8%	2,0%	2,2%
	Rečiau nei kartą per mėnesį	1,6%	1,3%	1,7%	2,4%	1,8%
	Visai nesinaudoju kompiuteriu	48,7%	34,5%	29,7%	24,9%	34,4%
	Nenurodė	0,2%	0,0%	0,3%	0,6%	0,3%
	Viso:	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Lentelė 9 „Kaip dažnai naudojate kompiuteriu“? (atsakymai socio-demografinėse grupėse)

		Šeimyninė padėtis					
		Vedęs/ište kėjusi (N=488)	Nevedęs/netekėjusi (N=263)	Išsiskyręs/išsiskyrusi (N=111)	Našlys/našlė (N=87)	Gyvena nesusituokęs/nesusituokusi (N=54)	Viso: (N=1004)
		%	%	%	%	%	%
Kaip dažnai naudojate kompiuteriu?	Kasdien, beveik kasdien	40,0%	78,7%	37,1%	9,1%	43,3%	47,3%
	Bent kartą per savaitę	12,2%	9,9%	8,4%	7,2%	8,6%	10,6%
	Bent kartą per dvi savaites	3,6%	1,1%	7,0%	2,5%	6,7%	3,4%
	Bent kartą per mėnesį	3,3%	0,0%	1,7%	0,0%	7,4%	2,2%
	Rečiau nei kartą per mėnesį	2,3%	1,2%	2,0%	2,0%	0,0%	1,8%
	Visai nesinaudoju kompiuteriu	38,6%	9,1%	42,5%	78,2%	33,9%	34,4%
	Nenurodė	0,1%	0,0%	1,4%	1,0%	0,0%	0,3%
	Viso:	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

X.2. Prietaisų, kuriuose įdiegtos skaitmeninės technologijos, naudojimas

4 Pav. „Nurodykite, kokiais prietaisais, kuriuose įdiegtos skaitmeninių technologijų galimybės, jūs paprastai pasinaudojate ne rečiau kartą per mėnesį?“, (N=1004)



Kita: muzikinis centras, šaldytuvas, indaplovė, filmavimo kamera, navigacinė sistema, radijo imtuvas, įmokos už parkavimą, svarstyklės, DVD, koduotos durys, MP3 grotuvas, skaičiuotuvas, siuvimo mašina, spausdintuvas, signalizacija, garpuodis, konvekcinė krosnelė, DVD pultas, virdulys, benzino kolonėlė.

Lentelė 11 „Nurodykite, kokiais prietaisais, kuriuose įdiegtos skaitmeninių technologijų galimybės, jūs paprastai pasinaudojate ne rečiau kartą per mėnesį?“ (atsakymai socio-demografinėse grupėse)

		Lytis		
		Vyras, (N=470)	Moteris (N=534)	Viso: (N=1004)
		%	%	%
Nurodykite, kokiais prietaisais, kuriuose įdiegtos skaitmeninių technologijų galimybės, jūs paprastai pasinaudojate ne rečiau kartą per mėnesį?	Bankomatas	38,5%	37,7%	38,1%
	Telefonas	27,2%	23,0%	25,0%
	Atsispausdinamas eilės numeris (bankuose, poliklinikoje, vaistinėje)	19,1%	24,9%	22,2%
	Mobilusis telefonas	23,0%	19,8%	21,3%
	Skalbimo mašina	14,9%	25,3%	20,5%
	Jokiomis	16,9%	16,9%	16,9%
	Kompiuteris	19,6%	14,2%	16,7%
	Viryklė	8,0%	10,4%	9,3%
	Televizorius	9,6%	8,9%	9,2%
	Mikrobanginė krosnelė	7,1%	8,3%	7,7%
	Kasos aparatas	3,0%	5,8%	4,5%
	Fotoaparatas	3,0%	4,5%	3,8%
	Nenurodė	2,0%	2,2%	2,1%
	Viso:	100,0%	100,0%	100,0%

Lentelė 12 „Nurodykite, kokiais prietaisais, kuriuose įdiegtos skaitmeninių technologijų galimybės, jūs paprastai pasinaudojate ne rečiau kartą per mėnesį?“ (atsakymai socio-demografinėse grupėse)

		Amžius						
		15-24. (N=212)	25-34. (N=178)	35-44. (N=179)	45-54. (N=178)	55-64. (N=134)	65-74. (N=122)	Viso: (N=1004)
		%	%	%	%	%	%	%
Nurodykite, kokiais prietaisais, kuriuose įdiegtos skaitmeninių technologijų galimybės, jūs paprastai pasinaudojate ne rečiau kartą per mėnesį?	Bankomatas	36,4%	50,5%	43,4%	37,7%	38,0%	15,6%	38,1%
	Telefonas	33,8%	27,7%	22,8%	25,1%	24,5%	9,0%	25,0%
	Atsispausdinamas eilės numeris (bankuose, poliklinikoje, vaistinėje)	12,7%	27,4%	26,4%	28,0%	19,3%	19,6%	22,2%
	Mobilusis telefonas	25,5%	29,7%	22,6%	15,2%	17,3%	12,8%	21,3%
	Skalbimo mašina	15,7%	19,4%	26,2%	19,1%	26,5%	17,3%	20,5%
	Kompiuteris	34,8%	24,0%	11,0%	11,9%	6,2%	1,6%	16,7%
	Viryklė	10,8%	12,6%	13,7%	6,6%	6,2%	2,6%	9,3%
	Televizorius	11,9%	5,7%	9,2%	13,2%	9,8%	3,4%	9,2%
	Mikrobanginė krosnelė	5,4%	5,7%	13,3%	9,7%	6,9%	4,8%	7,7%
	Kasos aparatas	8,1%	6,7%	3,3%	4,4%	0,6%	1,1%	4,5%
	Fotoaparatas	9,7%	7,6%	1,3%	0,0%	1,4%	0,0%	3,8%
	Jokiomis	8,0%	8,7%	9,8%	15,0%	25,4%	48,3%	16,9%
	Nenurodė	2,4%	1,5%	1,9%	2,0%	0,0%	5,6%	2,1%
	Viso:	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Lentelė 13 „Nurodykite, kokiais prietaisais, kuriuose įdiegtos skaitmeninių technologijų galimybės, jūs paprastai pasinaudojate ne rečiau kartą per mėnesį?“ (atsakymai socio-demografinėse grupėse)

		Išsimokslinimas				
		Pradinis/Pagrindinis (N=230)	Bendras vidurinis (N=319)	Povidurinis /Aukštesnysis (N=252)	Aukštasis (N=203)	Viso: (N=1004)
		%	%	%	%	%
Nurodykite, kokiais prietaisais, kuriuose įdiegtos skaitmeninių technologijų galimybės, jūs paprastai pasinaudojate ne rečiau kartą per mėnesį?	Bankomatas	27,6%	37,9%	35,7%	53,3%	38,1%
	Telefonas	30,1%	27,8%	19,3%	21,7%	25,0%
	Atsispausdinamas eilės numeris (bankuose, poliklinikoje, vaistinėje)	7,8%	21,3%	27,3%	33,4%	22,2%
	Mobilusis telefonas	22,2%	19,0%	21,1%	24,0%	21,3%
	Skalbimo mašina	18,7%	19,3%	26,9%	16,3%	20,5%
	Kompiuteris	22,0%	14,4%	10,4%	22,2%	16,7%
	Viryklė	7,5%	9,6%	9,0%	11,2%	9,3%
	Televizorius	9,5%	9,5%	10,1%	7,5%	9,2%
	Mikrobanginė krosnelė	7,3%	7,3%	9,7%	6,6%	7,7%
	Kasos aparatas	1,8%	3,0%	1,4%	13,8%	4,5%
	Fotoaparatas	7,3%	3,1%	0,8%	4,9%	3,8%
	Jokiomis	25,5%	16,1%	18,3%	6,6%	16,9%
	Nenurodė	3,2%	2,5%	1,2%	1,4%	2,1%
	Viso:	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Lentelė 14 „Nurodykite, kokiais prietaisais, kuriuose įdiegtos skaitmeninių technologijų galimybės, jūs paprastai pasinaudojate ne rečiau kartą per mėnesį?“ (atsakymai socio-demografinėse grupėse)

		Užimtumas		
		Dirbu (N=482)	Nedirbu (N=522)	Viso: (N=1004)
		%	%	%
Nurodykite, kokiais prietaisais, kuriuose įdiegtos skaitmeninių technologijų galimybės, jūs paprastai pasinaudojate ne rečiau kartą per mėnesį?	Bankomatas	49,4%	27,6%	38,1%
	Telefonas	25,5%	24,5%	25,0%
	Atsispausdinamas eilės numeris (bankuose, poliklinikoje, vaistinėje)	28,1%	16,7%	22,2%
	Mobilusis telefonas	22,8%	19,8%	21,3%
	Skalbimo mašina	22,4%	18,7%	20,5%
	Kompiuteris	18,9%	14,7%	16,7%
	Viryklė	12,1%	6,7%	9,3%
	Televizorius	8,9%	9,5%	9,2%
	Mikrobanginė krosnelė	9,0%	6,6%	7,7%
	Kasos aparatas	5,0%	4,0%	4,5%
	Fotoaparatas	3,4%	4,2%	3,8%
	Jokiomis	9,0%	24,2%	16,9%
	Nenurodė	0,7%	3,5%	2,1%
	Viso:	100,0%	100,0%	100,0%

Lentelė 18 „Nurodykite, kokiais prietaisais, kuriuose įdiegtos skaitmeninių technologijų galimybės, jūs paprastai pasinaudojate ne rečiau kartą per mėnesį?“ (atsakymai socio-demografinėse grupėse)

		Gyvenvietės dydis				
		Iki 2000 gyv. (N=296)	2000-30000 gyv. (N=180)	30000-180000 gyv. (N=165)	Virš 180 000 gyv. (N=362)	Viso: (N=1004)
		%	%	%	%	%
Nurodykite, kokiais prietaisais, kuriuose įdiegtos skaitmeninių technologijų galimybės, jūs paprastai pasinaudojate ne rečiau kartą per mėnesį?	Bankomatas	30,7%	42,5%	29,3%	46,0%	38,1%
	Telefonas	28,4%	21,3%	38,0%	18,0%	25,0%
	Atsispausdinamas eilės numeris (bankuose, poliklinikoje, vaistinėje)	12,8%	18,8%	22,2%	31,6%	22,2%
	Mobilusis telefonas	18,3%	34,5%	26,8%	14,6%	21,3%
	Skalbimo mašina	21,2%	32,7%	15,1%	16,2%	20,5%
	Kompiuteris	14,0%	17,4%	23,2%	15,7%	16,7%
	Viryklė	4,9%	11,9%	10,7%	10,9%	9,3%
	Televizorius	9,7%	11,9%	7,7%	8,2%	9,2%
	Mikrobanginė krosnelė	7,1%	15,5%	9,6%	3,6%	7,7%
	Kasos aparatas	1,2%	2,0%	2,1%	9,5%	4,5%
	Fotoaparatas	0,3%	6,4%	3,2%	5,8%	3,8%
	Jokiomis	27,7%	8,9%	14,9%	12,9%	16,9%
	Nenurodė	2,0%	1,7%	0,0%	3,5%	2,1%
	Viso:	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Lentelė 19 „Nurodykite, kokiais prietaisais, kuriuose įdiegtos skaitmeninių technologijų galimybės, jūs paprastai pasinaudojate ne rečiau kartą per mėnesį?“ (atsakymai socio-demografinėse grupėse)

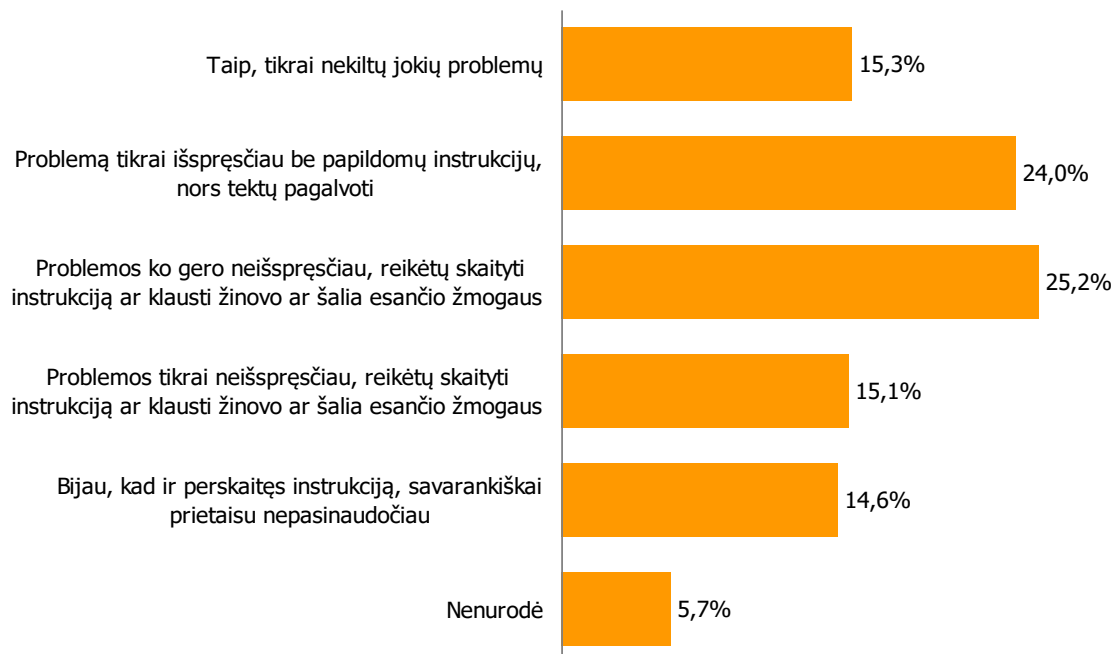
		Šeimyninė padėtis					
		Vedęs/ištėkėjusi (N=488)	Nevedęs/netekėjusi (N=263)	Išsiskyręs/išsiskyrusi (N=111)	Našlys/našlė (N=87)	Gyvena nesutuokęs/nesutuokusi (N=54)	Viso: (N=1004)
		%	%	%	%	%	%
Nurodykite, kokiais prietaisais, kuriuose įdiegtos skaitmeninių technologijų galimybės, jūs paprastai pasinaudojate ne rečiau kartą per mėnesį?	Bankomatas	37,5%	37,9%	50,8%	25,1%	39,0%	38,1%
	Telefonas	23,0%	29,9%	24,2%	20,0%	27,8%	25,0%
	Atsispausdinamas eilės numeris (bankuose, poliklinikoje, vaistinėje)	23,2%	20,3%	26,8%	16,5%	22,3%	22,2%
	Mobilusis telefonas	21,2%	25,7%	15,6%	14,6%	23,0%	21,3%
	Skalbimo mašina	22,2%	11,3%	21,7%	25,1%	39,3%	20,5%
	Kompiuteris	12,5%	30,5%	13,8%	1,8%	17,6%	16,7%
	Viryklė	11,1%	9,5%	4,5%	5,0%	8,3%	9,3%
	Televizorius	8,2%	10,6%	10,6%	6,1%	13,7%	9,2%
	Mikrobanginė krosnelė	9,3%	5,6%	6,8%	7,5%	6,7%	7,7%
	Kasos aparatas	3,5%	7,5%	2,5%	0,9%	8,2%	4,5%
	Fotoaparatas	1,8%	8,8%	4,3%	0,0%	3,5%	3,8%
	Jokiomis	17,9%	9,9%	13,6%	39,2%	12,8%	16,9%
	Nenurodė	1,0%	3,3%	3,0%	5,0%	0,0%	2,1%
	Viso:	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Lentelė 21 „Nurodykite, kokiais prietaisais, kuriuose įdiegtos skaitmeninių technologijų galimybės, jūs paprastai pasinaudojate ne rečiau kartą per mėnesį?“ (atsakymai socio-demografinėse grupėse)

		Naudojimas kompiuteriu			
		Naudojasi kompiuteriu, (N=655)	Visai nesinaudoja kompiuteriu, (N=346)	Nenurodė (N=3)	Viso: (N=1004)
		%	%	%	%
Nurodykite, kokiais prietaisais, kuriuose įdiegtos skaitmeninių technologijų galimybės, jūs paprastai pasinaudojate ne rečiau kartą per mėnesį?	Bankomatas	43,1%	28,7%	13,9%	38,1%
	Telefonas	26,8%	21,6%	18,2%	25,0%
	Atsispausdinamas eilės numeris (bankuose, poliklinikoje, vaistinėje)	22,8%	21,0%	32,1%	22,2%
	Mobilusis telefonas	24,4%	15,5%	0,0%	21,3%
	Skalbimo mašina	20,3%	20,7%	32,1%	20,5%
	Kompiuteris	25,0%	1,1%	0,0%	16,7%
	Viryklė	12,4%	3,5%	0,0%	9,3%
	Televizorius	10,5%	6,8%	0,0%	9,2%
	Mikrobanginė krosnelė	7,6%	8,0%	0,0%	7,7%
	Kasos aparatas	6,5%	0,8%	0,0%	4,5%
	Fotoaparatas	5,6%	0,6%	0,0%	3,8%
	Jokiomis	7,9%	33,8%	29,8%	16,9%
	Nenurodė	1,5%	2,9%	38,1%	2,1%
	Viso:	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

X.3. Gebėjimas be instrukcijos naudotis prietaisais, kuriuose įdiegtos skaitmeninės technologijos

5 Pav. „Tarkime, jums reikia pasinaudoti iki šiol neišbandytu prietaisu, kuriame įdiegtos skaitmeninės technologijos: nusipirkote kito, nei anksčiau naudojęs, gamintojo mobiliąjį telefoną, įsigijote modernią programuojamą skalbyklę, gavote dovanų „delninuką“, nusprendėte pirmą kartą už prekes susimokėti iki savitarnos kasoje ir pan. kaip jums atrodo, ar tokiu atveju sugebėtumėte be kokių nors papildomų instrukcijų skaitymo ar kito asmens pagalbos pasinaudoti tokiu prietaisu ar ne?“, (N=1004)



Lentelė 22 „Kaip jums atrodo, ar tokiu atveju sugebėtumėte be kokių nors papildomų instrukcijų skaitymo ar kito asmens pagalbos pasinaudoti tokiu prietaisu ar ne?“ (atsakymai socio-demografinėse grupėse)

		Lytis		
		Vyras, (N=470)	Moteris (N=534)	Viso: (N=1004)
		%	%	%
Kaip jums atrodo, ar tokiu atveju sugebėtumėte be kokių nors papildomų instrukcijų skaitymo ar kito asmens pagalbos pasinaudoti tokiu prietaisu ar ne?	Taip, tikrai nekiltų jokių problemų	20,7%	10,6%	15,3%
	Problema tikrai išspręščiau be papildomų instrukcijų, nors tektų pagalvoti	26,6%	21,7%	24,0%
	Problemos ko gero neišspręščiau, reikėtų skaityti instrukciją ar klausti žinovo ar šalia esančio žmogaus	21,9%	28,2%	25,2%
	Problemos tikrai neišspręščiau, reikėtų skaityti instrukciją ar klausti žinovo ar šalia esančio žmogaus	14,4%	15,7%	15,1%
	Bijau, kad ir perskaitęs instrukciją, savarankiškai prietaisu nepasinaudočiau	10,3%	18,4%	14,6%
	Nenurodė	6,1%	5,4%	5,7%
	Viso:	100,0%	100,0%	100,0%

Lentelė 23 „Kaip jums atrodo, ar tokiu atveju sugebėtumėte be kokių nors papildomų instrukcijų skaitymo ar kito asmens pagalbos pasinaudoti tokiu prietaisu ar ne?“ (atsakymai socio-demografinėse grupėse)

		Amžius						Viso: (N=1004)
		15-24. (N=212)	25-34. (N=178)	35-44. (N=179)	45-54. (N=178)	55-64. (N=134)	65-74. (N=122)	
		%	%	%	%	%	%	
Kaip jums atrodo, ar tokiu atveju sugebėtumėte be kokių nors papildomų instrukcijų skaitymo ar kito asmens pagalbos pasinaudoti tokiu prietaisu ar ne?	Taip, tikrai nekiltų jokių problemų	28,7%	24,6%	13,8%	8,2%	5,0%	2,8%	15,3%
	Problema tikrai išspręščiau be papildomų instrukcijų, nors tektų pagalvoti	30,1%	38,7%	24,7%	18,6%	16,4%	7,1%	24,0%
	Problemos ko gero neišspręščiau, reikėtų skaityti instrukciją ar klausti žinovo ar šalia esančio žmogaus	24,3%	18,5%	31,5%	35,7%	23,5%	14,1%	25,2%
	Problemos tikrai neišspręščiau, reikėtų skaityti instrukciją ar klausti žinovo ar šalia esančio žmogaus	7,2%	9,5%	17,0%	18,8%	24,8%	18,4%	15,1%
	Bijau, kad ir perskaitęs instrukciją, savarankiškai prietaisu nepasinaudočiau	8,0%	4,0%	8,3%	11,8%	24,7%	44,1%	14,6%
	Nenurodė	1,8%	4,8%	4,8%	6,9%	5,6%	13,7%	5,7%
	Viso:	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Lentelė 24 „Kaip jums atrodo, ar tokiu atveju sugebėtumėte be kokių nors papildomų instrukcijų skaitymo ar kito asmens pagalbos pasinaudoti tokiu prietaisu ar ne?“ (atsakymai socio-demografinėse grupėse)

		Išsimokslinimas				
		Pradinis/P agrindinis (N=230)	Bendras vidurinis (N=319)	Povidurini s/Aukštesn ysis (N=252)	Aukštasis (N=203)	Viso: (N=1004)
		%	%	%	%	%
Kaip jums atrodo, ar tokiu atveju sugebėtumėte be kokių nors papildomų instrukcijų skaitymo ar kito asmens pagalbos pasinaudoti tokiu prietaisu ar ne?	Taip, tikrai nekiltų jokių problemų	15,9%	15,0%	8,3%	24,0%	15,3%
	Problema tikrai išspręčiau be papildomų instrukcijų, nors tektų pagalvoti	17,8%	26,8%	22,0%	29,1%	24,0%
	Problemos ko gero neišspręčiau, reikėtų skaityti instrukciją ar klausti žinovo ar šalia esančio žmogaus	17,9%	22,5%	32,4%	28,8%	25,2%
	Problemos tikrai neišspręčiau, reikėtų skaityti instrukciją ar klausti žinovo ar šalia esančio žmogaus	17,0%	14,7%	18,5%	9,4%	15,1%
	Bijau, kad ir perskaitęs instrukciją, savarankiškai prietaisu nepasinaudočiau	23,9%	14,3%	13,6%	5,9%	14,6%
	Nenurodė	7,4%	6,7%	5,3%	2,8%	5,7%
	Viso:	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Lentelė 25 „Kaip jums atrodo, ar tokiu atveju sugebėtumėte be kokių nors papildomų instrukcijų skaitymo ar kito asmens pagalbos pasinaudoti tokiu prietaisu ar ne?“ (atsakymai socio-demografinėse grupėse)

		Užimtumas		
		Dirbu (N=482)	Nedirbu (N=522)	Viso: (N=1004)
		%	%	%
Kaip jums atrodo, ar tokiu atveju sugebėtumėte be kokių nors papildomų instrukcijų skaitymo ar kito asmens pagalbos pasinaudoti tokiu prietaisu ar ne?	Taip, tikrai nekiltų jokių problemų	17,5%	13,4%	15,3%
	Problema tikrai išspręčiau be papildomų instrukcijų, nors tektų pagalvoti	31,1%	17,4%	24,0%
	Problemos ko gero neišspręčiau, reikėtų skaityti instrukciją ar klausti žinovo ar šalia esančio žmogaus	28,6%	22,1%	25,2%
	Problemos tikrai neišspręčiau, reikėtų skaityti instrukciją ar klausti žinovo ar šalia esančio žmogaus	13,0%	17,1%	15,1%
	Bijau, kad ir perskaitęs instrukciją, savarankiškai prietaisu nepasinaudočiau	6,5%	22,1%	14,6%
	Nenurodė	3,3%	7,9%	5,7%
	Viso:	100,0%	100,0%	100,0%

Lentelė 28 „Kaip jums atrodo, ar tokiu atveju sugebėtumėte be kokių nors papildomų instrukcijų skaitymo ar kito asmens pagalbos pasinaudoti tokiu prietaisu ar ne?“ (atsakymai socio-demografinėse grupėse)

		Tautybė					
		Lietuvis /lietuvė (N=885)	Rusas/rusė (N=59)	Lenkas/lenkė (N=44)	Kita (N=13)	Nenurodė (N=3)	Viso: (N=1004)
		%	%	%	%	%	%
Kaip jums atrodo, ar tokiu atveju sugebėtumėte be kokių nors papildomų instrukcijų skaitymo ar kito asmens pagalbos pasinaudoti tokiu prietaisu ar ne?	Taip, tikrai nekiltų jokių problemų	15,4%	17,3%	13,6%	10,4%	0,0%	15,3%
	Problema tikrai išspręčiau be papildomų instrukcijų, nors tektų pagalvoti	24,1%	22,6%	17,2%	33,0%	100,0%	24,0%
	Problemos ko gero neišspręčiau, reikėtų skaityti instrukciją ar klausti žinovo ar šalia esančio žmogaus	26,1%	18,4%	26,0%	0,0%	0,0%	25,2%
	Problemos tikrai neišspręčiau, reikėtų skaityti instrukciją ar klausti žinovo ar šalia esančio žmogaus	15,8%	6,1%	12,9%	19,3%	0,0%	15,1%
	Bijau, kad ir perskaitęs instrukciją, savarankiškai prietaisu nepasinaudočiau	13,9%	18,3%	21,9%	27,2%	0,0%	14,6%
	Nenurodė	4,8%	17,3%	8,3%	10,1%	0,0%	5,7%
	Viso:	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Lentelė 29 „Kaip jums atrodo, ar tokiu atveju sugebėtumėte be kokių nors papildomų instrukcijų skaitymo ar kito asmens pagalbos pasinaudoti tokiu prietaisu ar ne?“ (atsakymai socio-demografinėse grupėse)

		Gyvenvietės dydis				
		Iki 2000 gyv. (N=296)	2000-30000 gyv. (N=180)	30000-180000 gyv. (N=165)	Virš 180 000 gyv. (N=362)	Viso: (N=1004)
		%	%	%	%	%
Kaip jums atrodo, ar tokiu atveju sugebėtumėte be kokių nors papildomų instrukcijų skaitymo ar kito asmens pagalbos pasinaudoti tokiu prietaisu ar ne?	Taip, tikrai nekiltų jokių problemų	8,9%	10,6%	19,9%	20,9%	15,3%
	Problema tikrai išspręčiau be papildomų instrukcijų, nors tektų pagalvoti	24,4%	31,1%	21,9%	21,1%	24,0%
	Problemos ko gero neišspręčiau, reikėtų skaityti instrukciją ar klausti žinovo ar šalia esančio žmogaus	24,5%	25,2%	25,9%	25,5%	25,2%
	Problemos tikrai neišspręčiau, reikėtų skaityti instrukciją ar klausti žinovo ar šalia esančio žmogaus	19,7%	17,1%	14,3%	10,8%	15,1%
	Bijau, kad ir perskaitęs instrukciją, savarankiškai prietaisu nepasinaudočiau	15,7%	14,1%	16,1%	13,3%	14,6%
	Nenurodė	6,8%	2,0%	2,0%	8,4%	5,7%
	Viso:	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Lentelė 30 „Kaip jums atrodo, ar tokiu atveju sugebėtumėte be kokių nors papildomų instrukcijų skaitymo ar kito asmens pagalbos pasinaudoti tokiu prietaisu ar ne?“ (atsakymai socio-demografinėse grupėse)

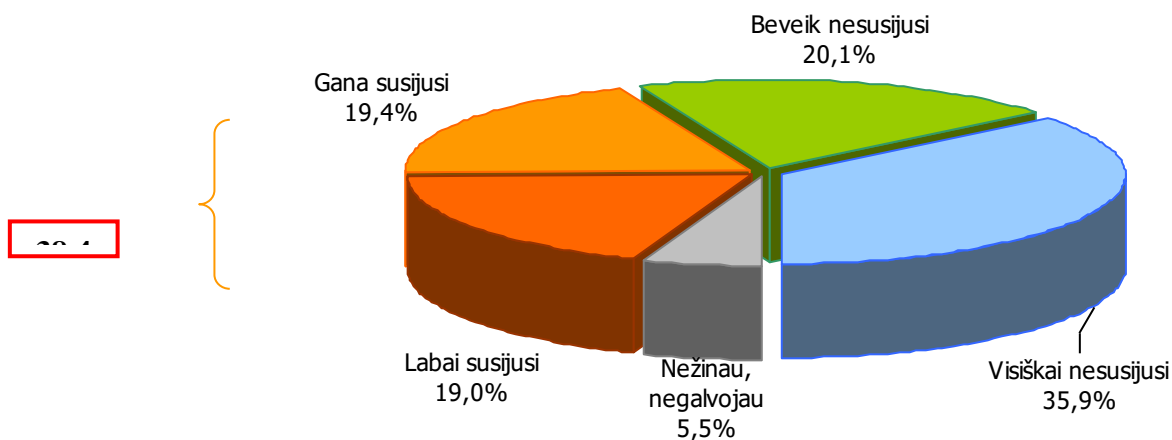
		Šeimyninė padėtis					
		Vedęs/ište kėjusi (N=488)	Nevedęs/n etekėjusi (N=263)	Išsiskyręs/ išsiskyrusi (N=111)	Našlys/naš lė (N=87)	Gyvena nesusituok ęs/nesusitu okusi (N=54)	Viso: (N=1004)
		%	%	%	%	%	%
Kaip jums atrodo, ar tokiu atveju sugebėtumėte be kokių nors papildomų instrukcijų skaitymo ar kito asmens pagalbos pasinaudoti tokiu prietaisu ar ne?	Taip, tikrai nekiltų jokių problemų	13,4%	26,3%	9,1%	0,9%	16,1%	15,3%
	Problema tikrai išspręsciau be papildomų instrukcijų, nors tektų pagalvoti	22,4%	29,3%	26,0%	12,4%	26,7%	24,0%
	Problemos ko gero neišspręsciau, reiktų skaityti instrukciją ar klausti žinovo ar šalia esančio žmogaus	27,6%	22,7%	31,6%	12,0%	24,0%	25,2%
	Problemos tikrai neišspręsciau, reiktų skaityti instrukciją ar klausti žinovo ar šalia esančio žmogaus	18,0%	8,8%	12,6%	18,6%	18,9%	15,1%
	Bijau, kad ir perskaitęs instrukciją, savarankiškai prietaisu nepasinaudočiau	14,3%	9,3%	11,8%	39,2%	9,4%	14,6%
	Nenurodė	4,2%	3,6%	8,8%	16,9%	4,8%	5,7%
	Viso:	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Lentelė 32 „Kaip jums atrodo, ar tokiu atveju sugebėtumėte be kokių nors papildomų instrukcijų skaitymo ar kito asmens pagalbos pasinaudoti tokiu prietaisu ar ne?“ (atsakymai socio-demografinėse grupėse)

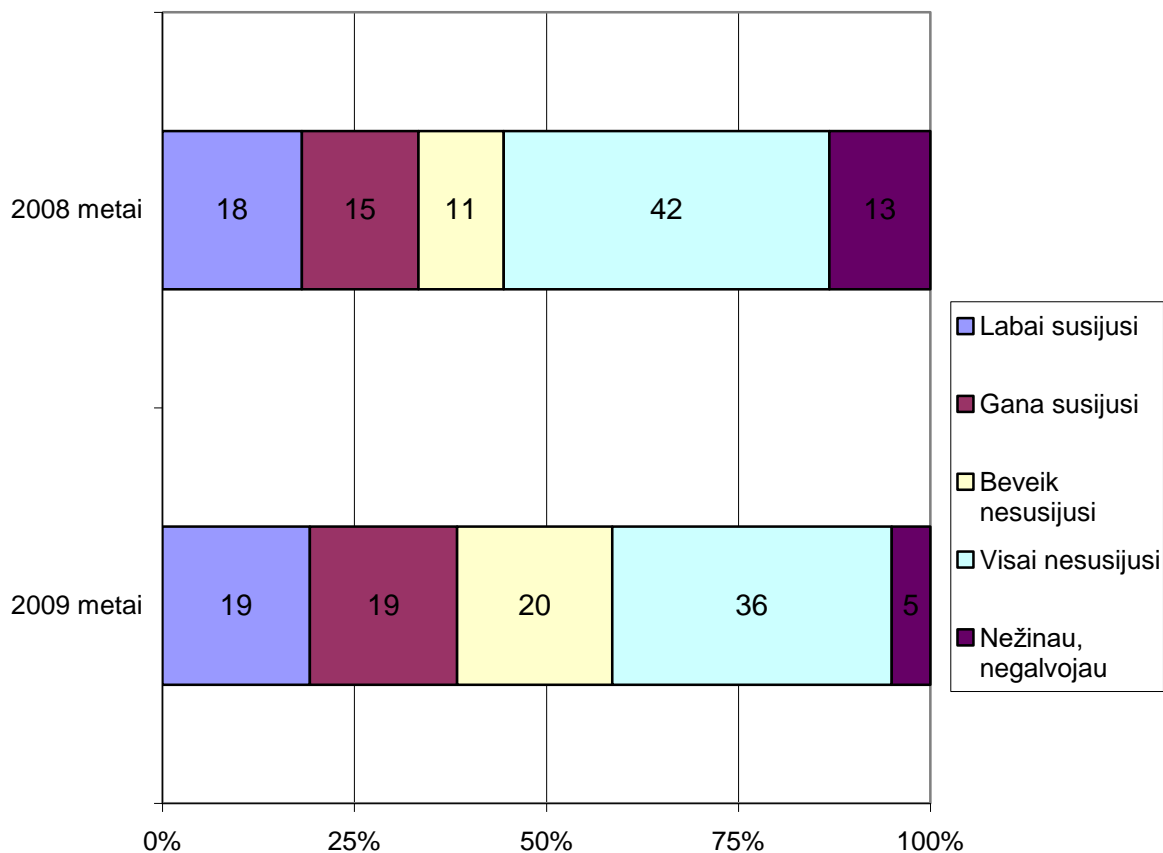
		Naudojimasis kompiuteriu			
		Naudojasi kompiuteriu, (N=655)	Visai nesinaudoja kompiuteriu, (N=346)	Nenurodė (N=3)	Viso: (N=1004)
		%	%	%	%
Kaip jums atrodo, ar tokiu atveju sugebėtumėte be kokių nors papildomų instrukcijų skaitymo ar kito asmens pagalbos pasinaudoti tokiu prietaisu ar ne?	Taip, tikrai nekiltų jokių problemų	21,6%	3,6%	0,0%	15,3%
	Problema tikrai išspręščiau be papildomų instrukcijų, nors tektų pagalvoti	30,2%	12,4%	0,0%	24,0%
	Problemos ko gero neišspręščiau, reikėtų skaityti instrukciją ar klausti žinovo ar šalia esančio žmogaus	27,9%	20,3%	0,0%	25,2%
	Problemos tikrai neišspręščiau, reikėtų skaityti instrukciją ar klausti žinovo ar šalia esančio žmogaus	10,6%	23,4%	32,1%	15,1%
	Bijau, kad ir perskaitęs instrukciją, savarankiškai prietaisu nepasinaudočiau	6,6%	29,6%	29,8%	14,6%
	Nenurodė	3,0%	10,6%	38,1%	5,7%
	Viso:	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

X.4. Darbinės veiklos susietumas su informacinių technologijų naudojimu

6 Pav. „Įvertinkite, kiek Jūsų darbinė veikla susijusi su informacinių technologijų naudojimu (kompiuterio, interneto ir pan.)?“, (N=482, klausiama tik dirbančių)



7 Pav. Respondentų darbinės veiklos ryšio su informacinių technologijų naudojimu situacijos 2009 ir 2008 metais palyginimas



Lentelė 33 „Įvertinkite, kiek Jūsų darbinė veikla susijusi su informacinių technologijų naudojimu (kompiuterio, interneto ir pan.)?“ (atsakymai socio-demografinėse grupėse)

		Lytis		
		Vyras, (N=237)	Moteris (N=245)	Viso: (N=482)
		%	%	%
Įvertinkite, kiek Jūsų darbinė veikla susijusi su informacinių technologijų naudojimu (kompiuterio, interneto ir pan.)?	Labai susijusi	17,8%	20,3%	19,0%
	Gana susijusi	11,9%	26,6%	19,4%
	Beveik nesusijusi	22,2%	18,1%	20,1%
	Visiškai nesusijusi	43,0%	29,1%	35,9%
	Nežinau, negalvoju	5,1%	5,9%	5,5%
	Viso:	100,0%	100,0%	100,0%

Lentelė 34 „Įvertinkite, kiek Jūsų darbinė veikla susijusi su informacinių technologijų naudojimu (kompiuterio, interneto ir pan.)?“ (atsakymai socio-demografinėse grupėse)

		Amžius						
		15-24. (N=38)	25-34. (N=134)	35-44. (N=132)	45-54. (N=118)	55-64. (N=53)	65-74. (N=7)	Viso: (N=482)
		%	%	%	%	%	%	%
Įvertinkite, kiek Jūsų darbinė veikla susijusi su informacinių technologijų naudojimu (kompiuterio, interneto ir pan.)?	Labai susijusi	22,3%	30,6%	10,8%	12,0%	23,1%	22,8%	19,0%
	Gana susijusi	27,8%	21,9%	22,5%	12,9%	14,6%	11,4%	19,4%
	Beveik nesusijusi	16,7%	18,4%	27,9%	19,5%	11,6%	0,0%	20,1%
	Visiškai nesusijusi	25,8%	25,9%	35,9%	49,4%	38,6%	37,3%	35,9%
	Nežinau, negalvoju	7,4%	3,3%	2,8%	6,2%	12,0%	28,5%	5,5%
	Viso:	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Lentelė 35 „Įvertinkite, kiek Jūsų darbinė veikla susijusi su informacinių technologijų naudojimu (kompiuterio, interneto ir pan.)?“ (atsakymai socio-demografinėse grupėse)

		Išsimokslinimas				
		Pradinis/Pagrindinis (N=31)	Bendras vidurinis (N=146)	Pavidurinis/Aukštesnysis (N=145)	Aukštasis (N=161)	Viso: (N=482)
		%	%	%	%	%
Įvertinkite, kiek Jūsų darbinė veikla susijusi su informacinių technologijų naudojimu (kompiuterio, interneto ir pan.)?	Labai susijusi	0,0%	4,4%	9,3%	44,7%	19,0%
	Gana susijusi	7,2%	13,3%	14,0%	32,1%	19,4%
	Beveik nesusijusi	19,3%	24,3%	24,7%	12,3%	20,1%
	Visiškai nesusijusi	59,1%	52,2%	45,9%	7,9%	35,9%
	Nežinau, negalvoju	14,3%	5,8%	6,1%	3,0%	5,5%
	Viso:	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Lentelė 36 „Įvertinkite, kiek Jūsų darbinė veikla susijusi su informacinių technologijų naudojimu (kompiuterio, interneto ir pan.)?“ (atsakymai socio-demografinėse grupėse)

		Užsiėmimas								
		Vadovas, įmonės savininkas (N=16)	Tarnautojas (N=109)	Specialistas (N=122)	Darbininkas, ūkininkas (N=213)	Pensininkas (N=3)	Mokslėivis, studentas (N=5)	Kita (N=5)	Nenurodė (N=8)	Viso: (N=482)
		%	%	%	%	%	%	%	%	%
Įvertinkite, kiek Jūsų darbinė veikla susijusi su informacinių technologijų naudojimu (kompiuterio, interneto ir pan.)?	Labai susijusi	30,5%	36,1%	32,3%	1,8%	0,0%	45,7%	0,0%	22,1%	19,0%
	Gana susijusi	21,4%	33,6%	25,5%	7,0%	0,0%	54,3%	0,0%	54,5%	19,4%
	Beveik nesusijusi	10,9%	13,0%	22,4%	23,3%	0,0%	0,0%	55,5%	14,3%	20,1%
	Visiškai nesusijusi	37,2%	12,1%	17,3%	59,4%	100,0%	0,0%	44,5%	9,2%	35,9%
	Nežinau, negalvoju	0,0%	5,1%	2,4%	8,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	5,5%
	Viso:	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Lentelė 37 „Įvertinkite, kiek Jūsų darbinė veikla susijusi su informacinių technologijų naudojimu (kompiuterio, interneto ir pan.)?“ (atsakymai socio-demografinėse grupėse)

		Pajamos vienam šeimos nariui per mėnesį					
		Iki 600 Lt (N=87)	601-800 Lt (N=79)	801-1100 Lt (N=118)	1101 Lt ir daugiau (N=134)	Nenurodė (N=64)	Viso: (N=482)
		%	%	%	%	%	%
Įvertinkite, kiek Jūsų darbinė veikla susijusi su informacinių technologijų naudojimu (kompiuterio, interneto ir pan.)?	Labai susijusi	5,5%	8,8%	8,8%	43,4%	18,2%	19,0%
	Gana susijusi	16,0%	19,0%	23,3%	23,4%	8,6%	19,4%
	Beveik nesusijusi	15,2%	21,4%	21,1%	13,9%	36,7%	20,1%
	Visiškai nesusijusi	58,5%	44,3%	42,4%	17,4%	21,9%	35,9%
	Nežinau, negalvoju	4,9%	6,5%	4,5%	1,9%	14,6%	5,5%
	Viso:	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Lentelė 38 „Įvertinkite, kiek Jūsų darbinė veikla susijusi su informacinių technologijų naudojimu (kompiuterio, interneto ir pan.)?“ (atsakymai socio-demografinėse grupėse)

		Tautybė					
		Lietuvis/ ietuvė (N=428)	Rusas/ rusė (N=24)	Lenkas/ lenkė (N=23)	Kita (N=5)	Nenurodė (N=3)	Viso: (N=482)
		%	%	%	%	%	%
Įvertinkite, kiek Jūsų darbinė veikla susijusi su informacinių technologijų naudojimu (kompiuterio, interneto ir pan.)?	Labai susijusi	19,6%	21,7%	4,5%	30,9%	0,0%	19,0%
	Gana susijusi	19,6%	16,6%	13,9%	19,4%	50,0%	19,4%
	Beveik nesusijusi	20,6%	8,6%	29,8%	0,0%	0,0%	20,1%
	Visiškai nesusijusi	34,3%	53,1%	43,4%	49,7%	50,0%	35,9%
	Nežinau, negalvoju	5,7%	0,0%	8,4%	0,0%	0,0%	5,5%
	Viso:	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Lentelė 39 „Įvertinkite, kiek Jūsų darbinė veikla susijusi su informacinių technologijų naudojimu (kompiuterio, interneto ir pan.)?“ (atsakymai socio-demografinėse grupėse)

		Gyvenvietės dydis				
		Iki 2000 gyv. (N=127)	2000- 30000 gyv. (N=98)	30000- 180000 gyv. (N=72)	Virš 180 000 gyv. (N=185)	Viso: (N=482)
		%	%	%	%	%
Įvertinkite, kiek Jūsų darbinė veikla susijusi su informacinių technologijų naudojimu (kompiuterio, interneto ir pan.)?	Labai susijusi	5,9%	26,6%	17,6%	24,6%	19,0%
	Gana susijusi	23,2%	16,9%	22,5%	16,9%	19,4%
	Beveik nesusijusi	23,4%	22,7%	28,1%	13,5%	20,1%
	Visiškai nesusijusi	35,4%	33,1%	27,9%	40,9%	35,9%
	Nežinau, negalvoju	12,0%	0,8%	4,0%	4,1%	5,5%
	Viso:	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Lentelė 40 „Įvertinkite, kiek Jūsų darbinė veikla susijusi su informacinių technologijų naudojimu (kompiuterio, interneto ir pan.)?“ (atsakymai socio-demografinėse grupėse)

		Šeimyninė padėtis					
		Vedęs/ištekėjęs (N=301)	Nevedęs/ne tekėjęs (N=78)	Išsiskyręs/i šsiskyrusi (N=56)	Našlys/našlė (N=20)	Gyvena nesusituokęs/ nesusituokusi (N=27)	Viso: (N=482)
		%	%	%	%	%	%
Įvertinkite, kiek Jūsų darbinė veikla susijusi su informacinių technologijų naudojimu (kompiuterio, interneto ir pan.)?	Labai susijusi	16,0%	31,3%	19,3%	12,8%	22,1%	19,0%
	Gana susijusi	18,8%	15,8%	26,9%	15,6%	23,1%	19,4%
	Beveik nesusijusi	21,5%	21,6%	16,5%	15,4%	11,5%	20,1%
	Visiškai nesusijusi	37,3%	28,3%	37,4%	44,3%	34,2%	35,9%
	Nežinau, negalvoju	6,4%	2,9%	0,0%	12,0%	9,1%	5,5%
	Viso:	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

**Lentelė 41 „Įvertinkite, kiek Jūsų darbinė veikla susijusi su informacinių technologijų naudojimu (kompiuterio, interneto ir pan.)?“
(atsakymai socio-demografinėse grupėse)**

		Apskritis										
		Alytaus (N=20)	Kauno (N=103)	Klaipėdos (N=56)	Marijampolės (N=26)	Panevėžio (N=34)	Šiaulių (N=49)	Tauragės (N=22)	Telšių (N=20)	Utenos (N=20)	Vilniaus (N=132)	Viso: (N=482)
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Įvertinkite, kiek Jūsų darbinė veikla susijusi su informacinių technologijų naudojimu (kompiuterio, interneto ir pan.)?	Labai susijusi	5,1%	16,9%	14,6%	2,9%	5,8%	15,6%	70,6%	28,6%	11,7%	23,6%	19,0%
	Gana susijusi	24,9%	16,7%	13,2%	29,0%	33,3%	14,6%	7,1%	19,3%	41,1%	18,3%	19,4%
	Beveik nesusijusi	10,7%	16,7%	25,6%	28,4%	30,8%	25,7%	8,7%	31,8%	16,8%	16,1%	20,1%
	Visiškai nesusijusi	53,6%	47,5%	34,3%	30,7%	30,0%	41,5%	0,0%	20,3%	28,3%	35,0%	35,9%
	Nežinau, negalvoju	5,7%	2,2%	12,3%	9,0%	0,0%	2,7%	13,6%	0,0%	2,1%	7,0%	5,5%
	Viso:	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

**Lentelė 42 „Įvertinkite, kiek Jūsų darbinė veikla susijusi su informacinių technologijų naudojimu (kompiuterio, interneto ir pan.)?“
(atsakymai socio-demografinėse grupėse)**

		Naudojimas kompiuteriu			
		Naudojasi kompiuteriu, (N=382)	Visai nesinaudoja kompiuteriu, (N=100)	Nenurodė (N=1)	Viso: (N=482)
		%	%	%	%
Įvertinkite, kiek Jūsų darbinė veikla susijusi su informacinių technologijų naudojimu (kompiuterio, interneto ir pan.)?	Labai susijusi	24,1%	0,0%	0,0%	19,0%
	Gana susijusi	23,4%	4,0%	0,0%	19,4%
	Beveik nesusijusi	22,0%	13,2%	0,0%	20,1%
	Visiškai nesusijusi	26,0%	74,3%	0,0%	35,9%
	Nežinau, negalvoju	4,6%	8,4%	100,0%	5,5%
	Viso:	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

XI. Lauko tyrimui naudotas klausimynas

C1. KAIP DAŽNAI NAUDOJATĖS KOMPIUTERIU? VIENAS ATSAKYMAS

1. KASDIEN, BEVEIK KASDIEN
2. BENT KARTĄ PER SAVAITĘ
3. BENT KARTĄ PER DVI SAVAITES
4. BENT KARTĄ PER MĖNESĮ
5. REČIAU NEI KARTĄ PER MĖNESĮ
6. VISAI NESINAUDOJU KOMPIUTERIU

99. NN (NESKAITYKITE)

C2. KASDIENIAME ŽMONIŲ GYVENIME PLINTA SKAITMENINĖS TECHNOLOGIJOS. JOS NAUDOJAMOS MOBILIUOSE TELEFONUOSE; BANKOMATUOSE; MODERNIUOSE BUITINIUOSE PRIETAISUOSE (ELEKTRINĖSE VIRYKLĖSE, SKALBYKLĖSE IR PAN.), KAI REIKIA, VAIZDŽIAI KALBANT, PRIETAISE ESANČIAME LANGELYJE SUPROGRAMUOTI DARBO REŽIMĄ; BANKE AR VAISTINĖJE, KAI, SPAUDŽIANT PRIETAISO LANGELYJE, ATSISPAUSDINAMAS EILĖS NUMERIS, IKI SAVITARNOS KASOSE IR PAN. TAIP VIS DAŽNIAU ŽMONĖS PRIVERSTI, PASINAUDOJANT PRIETAISE ŠALIA EKRANO ESANČIAIS MYGTUKAIS AR SPAUDŽIANT ATITINKAMAS JAUTRAUS LIETIMUI EKRANO VIETAS, NURODYTI SAVO PASIRINKIMĄ. NURODYKITE, KOKIAIS PRIETAISAI, KURIUOSE ĮDIEGTOS SKAITMENINIŲ TECHNOLOGIJŲ GALIMYBĖS, JŪS PAPRASTAI PASINAUDOJATE NE REČIAU KARTĄ PER MĖNESĮ. TIKSLIAI UŽRAŠYKITE RESPONDENTO ATSAKYMUS:

1. _____
2. _____
3. _____

99. NN (NESKAITYKITE)

KORTELĖ **C3**

C3. TARKIME, JUMS REIKIA PASINAUDOTI IKI ŠIOL NEIŠBANDYTU PRIETAISU, KURIAME ĮDIEGTOS SKAITMENINĖS TECHNOLOGIJOS: NUSIPIRKOTE KITO, NEI ANKSČIAU NAUDOJOTĖS, GAMINTOJO MOBILŲJŲ TELEFONĄ, ĮSIGIJOTE MODERNIĄ PROGRAMUOJAMĄ SKALBYKLĘ, GAVOTE DOVANŲ „DELNINUKĄ“, NUSPRENDĖTE PIRMĄ KARTĄ UŽ PREKES SUSIMOKĖTI IKI SAVITARNOS KASOJE IR PAN. KAIP JUMS ATRODO, AR TOKIU ATVEJU SUGEBĖTUMĖTE BE KOKIŲ NORS PAPILDOMŲ INSTRUKCIJŲ SKAITYMO AR KITO ASMENS PAGALBOS PASINAUDOTI TOKIU PRIETAISU AR NE? VIENAS ATSAKYMAS

1. TAIP, TIKRAI NEKILTŲ JOKIŲ PROBLEMŲ
2. PROBLEMĄ TIKRAI IŠSPRĘSČIAU BE PAPILDOMŲ INSTRUKCIJŲ, NORS TEKTŲ PAGALVOTI
3. PROBLEMOS KO GERO NEIŠSPRĘSČIAU, REIKĖTŲ SKAITYTI INSTRUKCIJĄ AR KLAUSTI ŽINOVO AR ŠALIA ESANČIO ŽMOGAUS
4. PROBLEMOS TIKRAI NEIŠSPRĘSČIAU, REIKĖTŲ SKAITYTI INSTRUKCIJĄ AR KLAUSTI ŽINOVO AR ŠALIA ESANČIO ŽMOGAUS
5. BŪJAU, KAD IR PERSKAITĖS INSTRUKCIJĄ, SAVARANKIŠKAI PRIETAISU NEPASINAUDOČIAU
6. KITOKS ATSAKYMAS (*NURODYKITE*) _____

99. NN (NESKAITYKITE)

D4. AR JŪS ŠIUO METU DIRBATE?

1. DIRBU -> **C4**

2. NEDIRBU -> *BAIGTI INTERVIU*

99. N/N (NESKAITYTI) -> *BAIGTI INTERVIU*

C4. ĮVERTINKITE, KIEK JŪSŲ DARBINĖ VEIKLA SUSIJUSI SU INFORMACINIŲ TECHNOLOGIJŲ NAUDOJIMU (KOMPIUTERIO, INTERNETO IR PAN.)? VIENAS ATSAKYMAS

1. LABAI SUSIJUSI
2. GANA SUSIJUSI
3. BEVEIK NESUSIJUSI
4. VISIŠKAI NESUSIJUSI
5. NEŽINAU, NEGALVOJAU (*NESKAITYTI, ŽYMĖTI, JEI PASAKO SPONTANIŠKAI*)